

žarek dobrote

9/XXIII
september
2025

glasilo slovenske karitas

TEMA MESECA

- 3 ••• Za srce Afrike 2025
6 ••• Projekt povezani v samopomočni skupnosti in napoved posveta o paliativni in hospic oskrbi v Sloveniji
7 ••• Opolnomočenje ljudi v stiski
STISKE SODOBNE DRUŽBE
8 ••• Ko otroci prevzamejo nadzor meje
TO MORAMO VEDETI
9 ••• Skupaj delajmo za dobro - sprejet strateški načrt Slovenske Karitas
11 ••• Trgovina z ljudmi – sodobno suženjstvo tudi pri nas
NA OBISKU
12 ••• »Dobrota zame pomeni, da drugemu narediš prostor v svojem življenju«

KARITAS MLADIH

- 14 ••• Gradimo mostove upanja v Soči pri Bovcu
16 ••• Starejši so nam lahko vir navdiha in poguma
16 ••• Delajmo za dobro vseh in ostanimo zvesti resnici v ljubezni

KOPER

- 18 ••• Mostove gradimo vse do Koroške

MARIBOR

- 18 ••• Dvojni jubilej našega upokojenega nadškofa g. Krambergerja

LETOVANJA

- 19 ••• Koper: Letovanje socialno ogroženih družin kot prostor vključevanja in opolnomočenja
21 ••• Ljubljana: Hostel slikarja Bena nam nudi udobno bivališče
23 ••• Ljubljana: Teden srčnih trenutkov v Sončni hiši
24 ••• Slovenska karitas: Biseri 2025

- 27 ••• Spremembe v življenjih vključenih revnih družin v program z delom do dostojnega življenja

- 31 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Jana Lampe •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
• info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Marjana Plesničar Jezeršek, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš, Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman •
LEKTORIRANJE: Alenka Mirkac • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA PRIPRAVA: Andrej Šauperl • ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK: Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poština plačana pri pošti • ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

TEDEN KARITAS

24. – 30. november 2025

26. 11. 2025 – Klic dobrote

»Blagor človeku, ki ni izgubil svojega upanja.«

Na stare starše in ostarele glejmo kot na priče upanja, ki so sposobne osvetliti pot novim generacijam. Ne zapustimo jih, ampak z njimi sklenimo zavezo ljubezni in molitve.

papež Leon XIV

vir: Vatican News

za srce afrike

Jana Lampe

Foto: Jana Lampe

Slovenska karitas je v sodelovanju z revijo Ognjišče **na letošnji veliki šmaren začela z 20. dobrodelno akcijo Za srce Afrike**, ki poteka **do 15. septembra** ter je namenjena humanitarni in razvojni pomoči najrevnejšim otrokom in družinam v državah Afrike na področju oskrbe s hrano in pitno vodo, zdravstvene oskrbe, možnosti šolanja in dostojnega dela. V sodelovanju s slovenskimi misijonarji, sestrami domačinkami in lokalnimi Karitas Slovenska karitas s pomočjo akcije Za srce Afrike in ob sofinanciranju projektov s strani Ministrstva za zunanje in evropske zadeve RS ter misijonskega središča prinaša boljše osnovne pogoje za preživetje najrevnejšim. V dveh desetletjih je akcija Za srce Afrike **omogočila gradnjo in obnovo 13 šol, 2 vrtcev, 2 internatov, 6 zdravstvenih centrov, 7 porodnišnic, centra za fizioterapijo in 64 vodnjakov, kar je izboljšalo življenje več kot 300.000 prebivalcev v državah v osrčju Afrike**, predvsem v Ruandi in Burundiju, pa tudi druge. S tem otroci dobivajo izobrazbo in priložnost za poklic, zdravstveni centri, porodnišnice in vodnjaki pa prinašajo boljše zdravje in čisto vodo bližje domu. Posebej dragocena je tudi pomoč s hrano podhranjenim in otrokom s šolsko malico, da lahko preživijo in se izobražujejo. Pri gradnjah so številni starši dobili tudi priložnost za delo, kar jim je omogočilo preživetje družin in dostojanstvo, hkrati pa s ponosom varujejo zgrajene objekte in so hvaležni za vso pomoč iz Slovenije. Misijonarji s svojim požrtvovalnim delom skrbijo, da je vsaka pomoč premišljena, trajnostna in učinkovita. »Iz srca hvala za 20 let nesebičnega darovanja. Le Bog je pravi plačnik in naj vas vse dobrotnike bla-

goslavlja. Akcija Za srce Afrike pa naj še dolgo živi ter prinaša upanje in veselje. Ljubezen se ne deli, temveč množi,« je ob obletnici akcije Za srce Afrike zapisala s. Vesna Hiti, misijonarka v Burundiju.

Za solidarnost z revnimi otroki in družinami v Afriki, ki je najrevnejša med vsemi celinami, vas prosimo tudi letos. Družine na podežlju še vedno živijo v skromnih hiškah, brez elektrike in čiste vode. Starši se trudijo preživeti s pridelkom, a to ne zadošča. Priložnosti za druga dela je malo. Revščina, konflikti, podnebne spremembe in visoke cene hrane povzročajo, da vedno več ljudi trpi zaradi lakote. Tretjina vseh otrok je hudo podhranjenih. Skoraj polovica prebivalcev Afrike nima dostopa do pitne vode, ženske hodijo ure daleč ali pa zajemajo vodo iz onesnaženih virov. Šol je premalo, zato veliko otrok, predvsem deklic, nima priložnosti za izobraževanje. Pomanjkanje bolnišnic ogroža življenja mater in otrok, ki zbolevalo predvsem za malarijo ali podhranjenostjo. Zato ljudje v Afriki še vedno potrebujejo našo pomoč, da vzpostavijo osnovne pogoje za preživetje in razvoj.

Z letošnjo podporo Za srce Afrike tako želimo uresničiti sledečo pomoč:

V Safi v Centralnoafriški republiki bomo podprli nakupe hrane za kritično podhranjene otroke in doječe matere.

V Muhvazi v Burundiju bomo s s. Vesno Hiti dokončali gradnjo vrtca s štirimi učilnicami, jedilnico in sanitarijami za 200 revnih otrok, v **Nayangugu** pa štirih učilnic osnovne šole za 300 mladih.

V Kiguhu v Burundiju bomo na prošnjo s. Bogdane Kavčič pomagali s hrano 250 podhranjenim otrokom, **v Gitegi** pa s hrano in gradnjo skromnih hiš revnim družinam.

V Karongi v Ruandi bo Karitas Ruanda ob podpori zunanjega ministrstva usposabljala 1.595 družin o kmetijstvu, obrti, mizarstvu. Prejeli bodo črpalke, sadike in terase proti eroziji.

V Lodwarju v Keniji bomo podprli gradnjo 4 učilnic za 160 otrok za pripravo na osnovno šolo.

V Wau v Južnem Sudanu bomo z lokalno Karitas zvrtili vrtino za oskrbo z vodo za 150 družin.

V Ampitafi na Madagaskarju nas Janez Krmelj prosi za nakup dveh cistern za vodo in riža za 350 šolarjev ter za gradnjo sanitarij za zdravstveni center.

V Mananbondro na Madagaskarju bomo z Janezom Mescem prenovili dispanzer in zgradili dve sobi internata, v **Tsatanana** pa ograjo za srednjo šolo za zaščito deklet pred nasiljem.

Mnenja v prispevku so mnenja avtorja in ne izražajo uradnih stališč Vlade RS in Ministrstva za zunanje zadeve.

Tudi letos vas skupaj z misijonarji prosimo za odprta srca, da lahko skupaj odgovorimo na stiske revnih v Afriki. Darovalci svoj dar Za srce Afrike lahko nakažejo na:

Slovenska karitas,
Kristanova ulica 1, 1000 LJ,

TRR: SI56 02140-0015556761,

sklic: SI 00 2127, namen: Za srce Afrike.

Darujejo lahko tudi z **SMS-sporočilom AFRIKA5 ali AFRIKA10 na 1919** ter prispevajo 5 oz. 10 EUR, zgibanka s položnico pa je na voljo v septembrski reviji Ognjišče. Več na karitas.si. Iskrena HVALA!

»Voda je za življenje neprecenljiva. Pri nas priteče iz pipe, v Burundiju pa ljudje hodijo kilometre daleč, včasih zajemajo iz umazanih studencev. Zaradi tega otroci pogosto zbolijo, nekateri tudi umrejo. Sestre skupaj z domačini zaježujemo izvire in gradimo vodnjake, da bi priskrbeli čisto vodo in rešili življenja. Iskrena hvala vsem dobrotnikom v Sloveniji, ki že 20 let pomagata v akciji Za srce Afrike, v imenu vseh, ki zajemajo iz teh vodnjakov.

Bog vas blagoslovi.«

s. Bogdana Kavčič

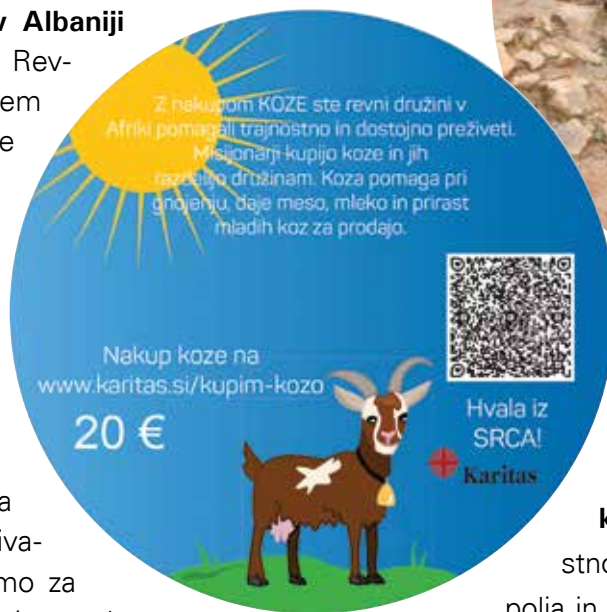
Slovenska karitas v sklopu akcije Za srce Afrike nadaljuje tudi s 16. akcijo **Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA**, preko katere že **844 darovalcev iz Slovenije (botrov) z mesečnim darom podpira plačilo za delo staršev iz več kot 360 revnih družin v Afriki** (Ruandi, Burundiju, Centralni Afriki, Ugandi, Eritreji in na Madagaskarju), **21 družin v Albaniji**

in **36 na Šrilanki**. Revna družina na afriškem podeželju potrebuje dodatnih 35 EUR, v mestu pa 50 EUR, v Albaniji 70 EUR in na Šrilanki 35 EUR na mesec, da dostojno preživi, ima dovolj hrane, dostop do zdravil in šolskih potrebščin za otroke in skromno bivališče. V tem letu smo za vse misijone mesečni znesek

za delo nekoliko dvignili, saj so se povsod v Afriki in drugje po svetu stroški za hrano in druge dobrine v zadnjih letih skoraj podvojili. **Z dobrim evrom na dan tako lahko posamezniku na drugem kontinentu omogočimo redno delo in njegovi družini spremenimo življenje.** Ena od vključenih v delo je Vilma iz Madagaskarja, ki ima z možem pet otrok. Najstarejša hči je invalidka. Živijo v preprosti kolibi iz lesa, pokriti s palmovim listjem. Dejala je: »Hvaležna sem, da lahko delam na misijonu. Sedaj imamo dovolj hrane in otroci lahko hodijo v šolo.«

Tudi letos se bo na ta način podprlo nove revne družine v Afriki, Albaniji in na Šrilanki. Preko akcije Slovenska karitas podpira tudi plačilo za delo 15 zdravstvenih in 16 pedagoških delavcev na misijonih v Afriki ter na novo za plačilo dela učiteljev na misijonu v Braziliji v sodelovanju s sestro Metko Kastelic. Slovenska karitas vabi nove mesečne darovalce, pridružijo se lahko preko trajnika ali položnic. Več na [karitas.si/akcije/z-delom-do-dostojnega-zivljenja/](https://www.karitas.si/akcije/z-delom-do-dostojnega-zivljenja/).

V Afriki revnim pomagamo tudi z akcijo KUPIM KOZO. Do sedaj je bilo v dveh letih ob dobroti

Slovencev kupljenih in v sodelovanju z misijonarji **revnim družinam v Afriki** razdeljenih **več kot 7.000 koz**. Koze jim omogočajo, da trajnostno preživijo – imajo gnojilo za obdelavo polja in imajo več hrane, prirast pa lahko prodajo na trgu ter z zasluženim kupijo kaj za družino, otrokom plačajo šolanje ... Za nas nakup koze stane le 20 EUR, družini v Afriki pa spremeni življenje. Več na <https://www.karitas.si/kupim-kozo/>. Letos smo Kupim kozo za pomoč revnim kmetom v Afriki nadgradili z akcijo **Kupim motiko in semena**. Večina družin na podeželju Afrike živi v zelo skromnih pogojih in nimajo skoraj ničesar, včasih so tako revni, da nimajo niti za motiko in si jo morajo izposoditi od sosedu ... Se pa ob tem močno trudijo preživeti od pridelanega na majhnem kosu zemlje, saj drugih možnosti za delo večinoma ni. Na ta način jim skupaj s kozami, orodjem in tudi semeni raznolike zelnjave želimo omogočiti večjo prehransko pestrost in manj podhranjenosti.

»Že vrsto let skrbite in darujete sredstva za pomoč našim otrokom. Naj vam dobri Bog za vse to povrne z duhovnimi darovi!« sporoča vsem darovalcem Za srce Afrike **misijonar Janez Krmelj**. Srčna zahvala pa prihaja tudi od vseh nas na Slovenski karitas za 20 let odprtega srca za stiske najrevnejših v Afriki.

Projekt POVEZANI V SAMOPOMOČNI SKUPNOSTI in napoved POSVETA O PALIATIVNI IN HOSPIC OSKRBI V SLOVENIJI

6

V projektu Povezani v samopomočni skupnosti, ki združuje Škofijske karitas in Slovensko karitas v prizadevanju za prepoznavanje vseh potreb starejših, kronično bolnih in njihovih svojcev ter za vzpostavljanje mrežnega sodelovanja, želimo osvetliti in najti konkretne rešitve pri oskrbi starejših, kronično bolnih in invalidnih oseb ter pri opolnomočenju njihovih svojcev.

Ključna težava se vedno znova kaže v izvajalcih oskrbe pri starejših in kronično neozdravljivo bolnih, oziroma kadar je breme oskrbe v celoti na svojcih in domačih, prihaja do izzivov, kako najti ravnovesje in ohraniti skrb zase tudi na strani svojcev. Ključen je vidik psihosocialnega opolnomočenja ter znanje s področja celostne oskrbe in novih metod dela v paliativni oskrbi.

Za namen boljše informiranosti in iskanja rešitev smo vključeni v projekt anketirali več posameznikov z namenom prepoznavanja potreb ter razvijanja novih možnosti pomoči ter sodelovanja prostovoljcev Karitas na področju oskrbe starejših, paliativne oskrbe in njihovih svojcev. Zanimalo nas je tudi njihovo doživljanje trenutnih sprememb in urejanja tega področja ter vloga Karitas pri pomoči starejšim, invalidom, kronično neozdravljivo bolnim, umirajočim in njihovim svojcem. Sodelovali so večinoma prostovoljci Karitas po vsej Sloveniji, največ iz Goriške in Savinjske regije.

Iz obdelanih 248 vprašalnikov lahko povzamemo, da je v krogu potencialnih prostovoljcev in hkrati tudi uporabnikov največ žensk, starosti čez 60 let, ki že ali še bodo potrebovale pomoč v okviru dolgotrajne oskrbe ali celo paliativne oskrbe. Večina vprašanih in sodelujočih ima osebno izkušnjo spremljanja, oskrbovanja ali celo negovanja svojca, v 67,5 % poročajo, da so pri tej oskrbi imeli širšo družinsko ali socialno mrežo in da v oskrbi bolnega ali starejšega svojca ne smeš ostati sam. Izpostavili so, da bi potrebovali več informacij, spremljanja in usmerjanja, tudi glede na nove spremembe in uvajanje novega zakona o dolgotrajni oskrbi nimajo občutka večje ali boljše informiranosti.

V 35 poglobljenih pogovorih so posamezniki odgovarjali na vprašanja v zvezi s paliativno in dolgotrajno oskrbo. Vsi so imeli ali še imajo izkušnjo negovanja in spremljanja bolnega ali/in umirajočega. Poskušali smo zajeti različne profile od negovalk, osebnih asistentov, zdravnikov, svojcev, duhovnikov, da bi lahko čim bolj celostno odgovorili, kako oni vidijo trenutne razmere in potrebe pri dolgotrajni in/ali paliativni oskrbi v Sloveniji. Potrebe v zvezi z negovanjem in spremljanjem so velike, ne samo glede fizičnih potreb, temveč tudi glede družabništva, lajšanja čustvenih stisk, ki jih prinese starost in bolezen, ter tudi boljšega dostopa do fizioterapije ali celo negovalnih bolnišnic takoj po odpustu. Nekajkrat je bil omenjen tudi katoliški hospic (hiša hospic). Izpostavljena je bila premajhna informiranost bodočih svojcev, ki bodo oskrbovali svojega bolnika ali starostnika, z vidika posebnosti v starosti in posebnih boleznih (zlasti demenca in podobno). Večkrat so bili omenjeni prostovoljci Karitas in njihov doprinos na lokalnem nivoju. Marsikdo od vprašanih vidi možnost dodatnega vključevanja le-teh v skupinske in skupnostne oblike pomoči.

Izlušči se potreba po večjem povezovanju, organiziranju izobraževanj na področju oskrbe starejših in kronično bolnih, z vidika novodobnih bolezni. Znova je prepoznana potreba po ustanavljanju skupnostnih središč ali platform, kjer bi imeli ljudje možnost pridobiti zbrane informacije, ponudbe, programe in podobno. Potrebna je več vključevanja posameznikov prostovoljcev v domove pa tudi v institucionalno varstvo, saj se med populacijo starejših, bolnih zaznava velika osamljenost. Prepoznana je potreba po ustanavljanju skupin za svojce in žalujoče na lokalnem nivoju.

Za namen osvetljevanja trenutnih perečih izzivov na področju dolgotrajne in paliativne oskrbe na Slovenski karitas **v četrtek, 18. 9. 2025**, v Zavodu svetega Stanislava, v dvorani Matija Tomca, pripravljamo posvet o paliativni in hospic oskrbi v Sloveniji. Zanima nas kontekst pogojev za vzpostavitev celovite paliativne oskrbe v slovenskem zdravstvenem sistemu ter sodelovanje in vloga nevladnega sektorja in tudi Karitas.

Tudi posvet je del opisanega projekta, ki ga finančno podpira Ministrstvo za javno upravo, in z njim želimo poudariti glavne probleme ter tudi poiskati odgovore o možnostih systemskega odgovora (tudi finančne pokritosti) in skupnega sodelovanja za boljšo podporo umirajočim in njihovim svojcem.

Sledili bodo še drugi posveti, namenjeni tudi institucionalni obliki pomoči in dolgotrajni oskrbi, ki jih bodo organizirali ostali partnerji projekta. Želimo prikazati tudi dobre prakse iz tujine, kjer se povezujejo različni akterji v skupnosti in kjer se izobražujejo ter usposablajo neformalni oskrbovalci, ki kasneje lahko postanejo tudi polprofesionalci; tak model imajo na primer v Nemčiji.

K sodelovanju v septembrskem posvetu smo povabili družinsko zdravnico Simono Kos iz Zdravstvenega doma Kranj in patronažno sestro Matejo Medveš Rončelj iz Zdravstvenega doma Ljubljana, ki se na primarni zdravstveni ravni ukvarjata z oskrbo paliativnih bolnikov in njihovih svojcev. Povabili smo tudi vodjo paliativne oskrbe na Onkološkem inštitutu in predsednico paliativne in hospic oskrbe, državno koordinatorko za razvoj paliativne oskrbe na Ministrstvu za zdravje dr. Majo Ebert Moltaro ter predsednico Zdravniške zbornice Slovenije prof. dr. Bojano Beović za pojasnila in navezovanje na kontekst trenutnega stanja na terenu. Izhajali bomo namreč iz dveh osebnih zgodb svojcev, ki sta se pred kratkim poslovila in skrbela za svojega umirajočega svojca. V uvodnem delu bo tudi dr. Tatjana Rožič, specialistka zakonske in družinske terapije, predstavila nekaj ključnih elementov čustvene pomoči umirajočemu in njegovemu svojcu.

Sledi okrogla miza, na kateri bodo sodelovali tudi predstavniki nevladnega sektorja in duhovnik, kjer se bodo zbrali tudi zaključki posveta ter predvsem smernice in pobude za naprej glede sodelovanja in vloge nevladnega sektorja v paliativni oskrbi ter opolnomočenju svojcev.

S posvetom in projektom želimo poudariti, kako pomembno je razvijati celostno paliativno kulturo, kjer je v središču človek, njegove pretekle izkušnje, cilji in pričakovanja, z ustvarjenim okoljem, kjer je bolnik in svojec ustrezno vsestransko podprt. Zdravstveno osebje poudarja, da mora poznati oskrbovalno situacijo, imeti empatijo in čas. Pomembno je spodbujati pogovor o umiranju in smrti ter si skupaj prizadevati za kakovostno življenje do smrti. Ključen je tako tudi vidik psihološke, socialne, duhovne podpore pri umiranju, spremljanju in žalovanju. Vse to bomo poskušali na posvetu zajeti in osvetliti. Vabljeni.

OPOLNOMOČENJE LJUDI V STISKI

Helena Zevnik Rozman

SEMINARJI KARITAS 2025

Termin	Lokacija
3. in 4. 10. 2025	Dom sv. Jožef, Celje
17. in 18. 10. 2025	Stella Maris, Strunjan
17. in 18. 10. 2025	Zavod Marianum, Veržej
24. in 25. 10. 2025	Samostan Stična

Kratek program

PETEK

ob 17h: registracija udeležencev in namestitev
ob 18h: sveta maša (ob 18.30 Celje)
ob 19h: večerja
ob 20h: okrogla miza **V človeku odkriti moč**

SOBOTA

ob 7h: sveta maša
ob 8h: zajtrk
ob 9h: **strokovno vodene delavnice na temo opolnomočenja**
ob 11h: predavanja
- Opolnomočenje je krepitev moči
- Pomoč sočloveku kot služenje (karitas) in hkrati pomoč samemu sebi
ob 13h: **opolnomočenje v skupinah in predstavitev primerov različnih skupin**
ob 14h: zaključek seminarja s kosilom

Seminar je za vse sodelavce Karitas brezplačen. Povabite pa lahko še ljudi, ki jih tematika zanima. Zaradi lažje organizacije je OBVEZNA PREDHODNA PRIJAVA najkasneje teden dni pred posameznim seminarjem. Veseli smo hitrih prijav, saj nam omogočajo pravočasno pripravo, hkrati pa vas obveščamo, da so kapacitete omejene.

Za lokacijo Strunjan bo del kapacitet rezerviranih za udeležence s področja ŠK Koper, ki pa vas vseeno vabimo, da s prijavo ne čakate do zadnjih dni.

Prijavite se na Slovenski karitas:

- po telefonu: 01 300 59 60 ali
- po elektronski pošti: info@karitas.si ali
- po pošti: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana.

Podatki za prijavo: ime in priimek, naslov in kontakt, ustanova Karitas, iz katere prihajate, ter podatki o tem, ali boste prespali ter katere obroke želite (večerja, zajtrk, kosilo). Prav tako sporočite posebnosti glede diet.

8

Ko otroci prevzamejo nadzor meje

Alebka Petek

Foto: canva

V številnih družinah, še posebej razvezanih, se starši pogosto znajdejo pred točko, ko jih otrokove stiske, zahteve ali vedenjski izzivi preprosto presežejo. Meje so zabrisane, vloge zamenjane, starši pa izčrpani in negotovi, kako ukrepati. Še posebej zahtevno je, ko se ločena starša ne znata ali ne zmoreta poenotiti glede vzgoje. Takrat se pogosto zgodi, da otrok začne izigravati sistem, namesto da bi v njem čutil varnost.

V takih družinah pogosto ni jasnih pravil ali pa so ta nedosledna. Starši se odzivajo impulzivno, enkrat so strogi, drugič popustijo. V takem okolju otroci pogosto prevzamejo vlogo tistega, ki vodi in čustveno ureja družinsko dinamiko.

Otroci, kadar želijo kaj doseči ali se izogniti prepovedim, poskušajo manipulirati s starši. Kadar jim nekaj ni po volji, se umaknejo v tišino ali izbruhnejo. Starši pogosto popustijo pod pritiski neprimernega obnašanja, da bi se izognili konfliktu.

Deklica Maja je po ločitvi staršev ostala pri mami. Mama je hčerki želela omejiti uporabo telefona, saj je opazala, pa tudi v šoli so jo opozorili, da je v šoli zaspana, nezbrana, včasih pa celo zamudi prvo uro.

Bila je utrujena, ker je hodila prepozno spat. Čez dan je bila razdražljiva, učenje je ni preveč zanimalo. Mama se je po posvetu s šolsko svetovalno službo odločila, da bo hčerki prepovedala uporabo telefona po 20. uri. Ko ji je to povedala, je Majo to tako razjezilo, da je brez besed odkorakala v svojo sobo, se zaklenila in z mamo ni spregovorila nekaj dni. Ni se odzivala na vprašanja, ni prihajala na skupne obroke, bila je hladna in sovražno razpoložena do nje.

Po nekaj dneh je mama popustila, ker ni prenesla tišine in napetosti med njima. Bilo ji je hudo, da jo hči ignorira, počutila se je slabo. Razmišljala je celo, da morda pretirava s strogostjo, omejitvami in postavljanjem mej. Zopet ji je dovolila, da ima telefon ponoči pri sebi v sobi. Pa se zaradi tega ni počutila bolje. Vedela je, da je popustila iz nemoči, strahu, ne iz prepričanja, da je tako prav. Maja pa se je naučila, da lahko z umikom in tišino prisili mamo v spremembo pravil.

Starš, ki se počuti krivega zaradi ločitve, pomanjkanja časa, svojih težav, otroku dovoli vse, kasneje pa izgubi kontrolo in reagira prekomerno.

Kaj bi pomagalo v takšni situaciji?

Vnaprejšnja priprava na odpor. Mama si mora priznati, da bo otrok morda jezen ali se bo umaknil. Naučiti se mora to prenesti, ne da bi popustila. Mama bi lahko s hčerko ohranjala stik, ne da bi nanjo pritiskala, na primer besedami: »Vem, da si jezna. Tukaj sem, ko boš pripravljena govoriti. Še vedno te imam rada.«

Mama mora biti v svojih stališčih dosledna. Telefon mora kljub temu, da hči ne govori z njo, ostati v dnevni sobi. Hkrati pa mora dati hčeri občutek, da je ne zavrača, samo postavlja mejo.

Ko se hčerka pomiri, je čas za pogovor. Mama ji pove, da je opazila, da se pogosto umakne, ko se s čim ne strinja. Bila bi vesela, da skupaj poiščeta način, kako se pogovarjati tudi takrat, ko ni lahko.

Otrok ne potrebuje popuščanja, temveč jasnost. Ljubezen brez meja ni varna, meja brez ljubezni pa ni vzgojna.

Otrok ne bo imel koristi, če lahko pri enem staršu počne, kar hoče, pri drugem staršu pa se počuti kaznovanega. Takšno okolje je za razvoj

samozavesti in stabilnosti škodljivo. Sčasoma tak otrok ne dobi tistega, kar v resnici potrebuje. In to so jasne, varne in dosledne meje, ki mu dajejo občutek stabilnosti in varnosti.

Ločitev sama po sebi ni razlog za težave pri vzgoji. Ključni problem nastane, kadar starša ne sodelujeta ali celo igrata drug proti drugemu.

Pogoste situacije ločenih staršev, ki pri vzgoji nista enotna:

Otrok lahko igra na čustva staršev: »Mama mi to dovoli« ali »Ata pravi, da si ti prestroga.«

En starš dovoli uporabo elektronskih naprav brez omejitev, drugi jih prepove. Otrok se navadi iskati bližnjice.

Starša tekmujeta, kdo bo bolj priljubljen. To delata z darili, dovoljenji ali popuščanjem. V takem okolju otrok hitro ugotovi, da lahko manipulira z informacijami in čustvi. To sicer deluje kratkoročno, a dolgoročno otroku jemlje občutek varnosti in odgovornosti.

Za otrokovo stabilnost je ključnega pomena, da starša sodelujeta pri vzgoji. Tudi osnovna usklajenost lahko naredi veliko razliko. Dogovorita se o osnovnih pravilih, ki jih bosta spoštovala v obeh domovih. To so osnove, kot so ure spanja, uporaba elektronskih naprav, šolske obveznosti, reševanje konfliktov brez kričanja, groženj, žalitev.

SKUPAJ DELAJMO DOBRO

Peter Tomažič

Foto:

Pogled v prihodnost je vedno tvegano in ne popolnoma izvedljiva naloga, saj se življenje osebno, znotraj Karitas, v družbi in v svetu (pre)hitro spreminja. Če samo pomislimo, da smo pred dvema letoma začeli uporabljati prosto dostopno umetno inteligenco, ali kako so družbena omrežja spremenila naše življenje. Če pomislim, da sem prvič samostojno pripravil objavo na svojem FB-profilu v letu 2009. Kako zelo hitro se je svet od takrat spremenil prav zaradi družabnih omrežij in še česa. Koliko ljudi se je že zamenjalo v službah, s katerimi sodelujemo, koliko novih programov smo naredili, kakšne naravne nesreče smo doživeli in še bi lahko našteval ... Vsako načrtovanje za 5 ali celo 8 let vnaprej je torej zelo pomanjkljivo napovedovanje. Pa vendar lahko napovemo kar nekaj smeri, kjer bo tudi Karitas nujno potrebna in kjer je njeno mesto.

- sprejet strateški načrt Slovenske karitas

Slovenska karitas je v mesecu maju zaokrožila proces načrtovanja, v katerega so bili vključeni tudi predstavniki škofijskih Karitas, organov Slovenske karitas in seveda vsi sodelavci. Že sam pogovor je izpostavil vrsto perečih področij in predlogov. Takoj je bil sprejet dokument za obdobje 2025–2023, ki opredeljuje, kje bo, poleg obstoječih dobro delujočih dejavnosti, naš poglobljen fokus ter kje škofijske in župnijske Karitas pričakujejo največjo podporo nacionalnega nivoja Karitas. V nadaljevanju predstavljam področja, ki so bila še posebej izpostavljena in so opredeljena v strateških ciljih, usmeritvah in viziji Slovenske karitas.

Najprej demografsko vprašanje in problemi, ki iz tega izhajajo. Na eni strani starajoča se družba, v kateri so vse večje potrebe po zdravstvenih storitvah, oskrbi na domu, paliativi, nagovarja Karitas,

da postane **vez med neformalno pomočjo svojcev in ustanovami, ki izvajajo javne storitve za oskrbo starejših**. Ni ga sistema in ekonomije, ki bi lahko v prihodnosti dovolj učinkovito poskrbel za dostojno starost in potrebe starejših, ki se bližajo koncu svoje poti. Brez srca in človeškega odnosa ter povezanosti v skupnosti tudi ni lepe starosti. Tako da primerna skrb za starejše, bolne in umirajoče ni samo v storitvah, ampak predvsem v odnosu in času za ljudi. Naloga Karitas je podpreti svojce pri negi in skrbi za starejše s konkretnimi tečaji za nego, s podpornimi skupinami, kjer svojci lahko spregovorijo in si delijo izkušnje, z informacijami o storitvah, tako javnih kot tudi zasebnih, ter s preprosto človeško podporo v stiskah. Skratka z vsem, kar je lahko v pomoč družinam pri skrbi za bolne in starejše, upošteva tudi številne razlike med regijami ter mesti in podeželjem. Pri tem pa nas čaka tudi nujno potrebna sprememba miselnosti. Prvič, da je za preživetje naše družbe nujno, da vsak človek tudi po upokojitvi s prilagojenim delom in v omejenem času še vedno nekaj prispeva k družbi in ekonomiji, bodisi kot aktiven prostovoljec, kot opora mlajši generaciji pri varstvu in preživetju ter tudi v zaposlovanju na delovna mesta, kjer ni ljudi. Drugič pa je še bolj potreben razmislek o lastnem staranju, odhodu in umiranju, kaj in kako si želimo za svoje zadnje življenjsko obdobje ... Čaka nas tudi **vzgoja in oblikovanje trdnejše zavesti o vrednosti vsakega življenja** do zadnjega diha. V prihodnosti nam bodo aktivno ali pasivno dopovedovali, da je življenje nesmiselno, nepopolno in nedostojno, kadar se naberejo številne omejitve, ter da ga je pametno kar končati s »prostovoljnim končanjem življenja«. Potreben pa je tudi osebni razmislek o (ne)vztrajanju pri zdravljenju ali oživljanju, kadar to nima več učinka in vodi v agonijo v bolnišnici namesto dostojnega umiranja v krogu svojcev.

Na drugi strani doživljamo množično upokojevanje močne generacije in **pomanjkanje strokovnih kadrov**, ki bi želeli delati v socialni ali zdravstvu ter na mnogih drugih področjih s primanjkljajem. Na Karitas vse bolj potrebujemo strokovne delavce, ki so pripravljeni s srcem delati v oskrbi, tudi popoldan in občasno celo ponoči ter ob plačilu, ki žal ne more biti enako kot v javni upravi. Tako da želimo zaposlenim, ki jih nujno potrebujemo, zagotoviti primerno delovno okolje, da bodo lahko osebno in poklicno rastle in da bodo pri nas našli druge »pluse« za dobro delo, kljub številnim vabljenim ponudbam. Čeprav se znamo pri Karitas pohvaliti z več kot 10.000 prostovoljci v naših župnijskih Karitas, **ohranjanje in razvoj prostovoljstva terja**

nove pristope ob vse daljši zaposlitveni dobi ljudi, želji po bolj projektnem sodelovanju, ukinjanju in združevanju župnij in pomanjkanju župnikov, ki so bili do sedaj eni izmed glavnih motivatorjev in spodbujevalcev prostovoljstva v župnijah na številnih splošno koristnih področjih. Pomanjkanje ljudi postavlja **v ospredje tudi vlogo mladih** pri nujno potrebnih spremembah v družbi in Karitas, ki jih prinašajo mlade generacije, da naši pristopi ne okostenijo, temveč odgovarjajo na potrebe novih časov, ki so drugačne in v njih ljudje govorijo malo drugačen jezik misli in srca. Zato je nujno načrtno vključevati mlade v delo, prostovoljstvo ter tudi kot podporo in sodelovanje pri odločanju. Nenazadnje pomanjkanje ljudi prinaša tudi potrebo po velikem zaposlovanju tujcev. Če tega do zdaj nismo čutili, ker so tuji delavci prihajali z območja Balkana, ostali iz drugačnih kultur pa so Slovenijo le prešli ali le redki ostali, pa nas v prihodnosti čaka bistveno drugačna situacija. Bližnja območja so v iskanju delavcev izčrpana in danes podjetja ter tudi javne institucije iščejo delavce v azijskih državah, ki pa so manj kompatibilne z našo kulturo in navadami, izobraževalnim sistemom, splošno osveščenostjo, človekovimi pravicami in še čim. Še posebej, če gre za države in kulture, v katerih je vloga ženske popolnoma drugačna od načina življenja in vrednot pri nas, kjer ženska sama odloča in kroji svoje zasebno in javno življenje. Pojavlja se tudi trgovina z ljudmi in nečloveško ravnanje s tujimi delavci. K temu se pridružuje še vse več nasilja v svetu, kjer se problemi vse bolj spontano rešujejo z orožjem, in ne za pogajalsko mizo. Vedno agresivnejša je tudi politična diskusija v Sloveniji. Vse to bo v prihodnosti prinašalo veliko napetosti, nesporazumov in poenostavitev, ki jih bodo v svojo korist poskušale obračati skrajne politične skupine. Naloga Karitas je, da pred seboj vedno **vidimo vsakega** človeka po Božji podobi in da gradimo kulturo miru **ter dialoga doma in po svetu v korist najbolj ubogih**. Velika prednost dela Karitas doma in po svetu je v tem, da delujemo skoraj na vsakem koščku Slovenije in v vsaki državi sveta ter da poznamo ljudi in njihove potrebe prav tam, v njihovem okolju. Le-te so velikokrat bistveno drugačne od pogleda čez statistiko, povprečje ali excelove tabele na računalnikih v službah v prestolnici. Naša odgovornost in naloga je, **da smo povezani, da sodelujemo tudi z drugimi organizacijami ter da institucijam prinašamo glas revnih in njihovih potreb v njihovem okolju**.

Podnebne spremembe vplivajo na naravne nesreče, ki so pogostejše in vse silnejše, ter tudi

na ves svet, ki se sooča s povečanjem migracij, pomanjkanjem hrane, visoko inflacijo in cenami, s spopadi za vire in novimi konflikti, kar vse usmerja mednarodno javnost v **nujno potrebno humanitarno pomoč in povečevanje odpornosti posameznika, skupnosti in držav**. To terja odgovor tudi na Slovenski karitas, ki krepi mednarodno humanitarno pomoč v sodelovanju z mednarodno mrežo Karitas, Cerkvami in misijonarji. V Sloveniji želimo okrepiti vključenost Karitas v sistem zaščite in reševanja, kjer se je Karitas med poplavami dobro izkazala, vendar je potreben stalen razvoj ob novih izzivih in ohranjanje »kondicije« na tem področju.

Vrednote Karitas tudi v novem strateškem načrtu pričakovano ostajajo iste kot v preteklosti, saj

se evangelij, družbeni nauk Cerkve in tudi smernice mednarodne Karitas ne spreminjajo. Človek in njegovo dostojanstvo je vedno v ospredju, od spočetja do naravne smrti. Slovenska karitas in celotna mreža Karitas tako postaja in ostaja »Ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski, glas revnih in ranljivih v družbi ter v službi človekovega dostojanstva«. To je smer naše ladje, na kateri pod Božjim pogledom skupaj delamo za dobro. Zdaj pa nas čaka vsak nov dan na morju, kjer je treba predvsem sodelovati, prilagajati in dodajati jadra, upočasniti ali pospešiti, napeti vse moči za ljudi v stiski ter se znati tudi zahvaliti in praznovati.

Glavni deli strateškega načrta so na voljo na: karitas.si/nacrt

11

TRGOVINA Z LJUDMI

■ sodobno
suženjstvo
tudi pri nas

Andreja Verovšek

Foto: canva

Ko slišijo besedo *suženjstvo*, si mnogi predstavljajo davno preteklost. A žal suženjstvo še vedno obstaja. Danes se imenuje *trgovina z ljudmi*. Gre za zlorabo in izkoriščanje ljudi – žensk, moških in otrok. To se dogaja povsod po svetu, tudi v Sloveniji.

Trgovci z ljudmi pogosto novačijo z lepimi obljubami: ponujajo dobro plačano delo, pomoč pri selitvi, prijazno podporo. A kmalu pokažejo pravi obraz. Žrtve prisilijo v težko delo, prostitucijo, beračenje ali celo kriminal. Nekatere izkoriščajo na spletu, druge zasušnijo v gospodinjstvih. Pojavljajo se tudi prisilne poroke, trgovina z organi in nezakonite posvojitve otrok.

Vsako leto postane žrtev vedno več ljudi. Po podatkih Združenih narodov je med letoma 2020 in 2023 na svetu prijavljenih več kot 200.000 žrtev.

To je le vrh ledene gore. Dejansko jih je veliko več, a si ne upajo spregovoriti. Vsaka peta žrtev je otrok.

Kako nekdo postane žrtev?

Najpogostejši razlog je revščina. Ljudje si želijo boljše življenje, varnost in delo. Včasih jih v nevarnost pahne tudi bolezen v družini, vojne, nemiri ali naravne nesreče. V takih stiskah ljudje zaupajo tujcem, ki ponujajo pomoč. A prav to je trenutek, ko jih ujamejo v mrežo izkoriščevalcev.

Slovenija pri tem ni izjema. Je tako država izvoza (od tu odhajajo ljudje, ki jih nato izkoriščajo drugod) kot tudi država, kamor prihajajo žrtve iz tujine. Pogosto mislijo, da bo Slovenija varna, a zaradi zaupanja in nepoznavanja jezika hitro padejo v roke prevarantom.

Žrtve potrebujejo čas in pogum

Žrtve pogosto potrebujejo mesece, da poiščejo pomoč. Prestrašene so zaradi groženj, nasilja in pomanjkanja zaupanja. Bojijo se, da jih bodo po prijavi izgnali, kar bi pomenilo konec njihovih sanj in še večjo stisko za njihove družine doma.

Slovenska karitas žrtvam nudi krizno namestitev, osnovno pomoč, psihosocialno podporo, zagovorništvo, pomoč pri urejanju statusa in podporo pri vrnitvi domov. V prvi polovici letošnjega leta so oskrbeli pet žrtev – štiri moške in eno žensko, stare od 24 do 32 let. Vsi so bili prisiljeni v delo ali spolno izkoriščani.

Kaj lahko naredimo?

Boj proti trgovini z ljudmi ni le naloga policije in državnih organov. Pomembni smo tudi mi – kot prostovoljci, sosede, državljani.

Vsak lahko pomaga tako, da:

- prepozna znake izkoriščanja
- opozori pristojne
- daje ljudem v stiski občutek, da niso sami

Slovenska karitas ob tem opozarja tudi na pomen preventive. Mlade je treba ozaveščati, saj so pri iskanju dela in boljših priložnosti najranljivejši.

Kako se lahko zaščitimo?

1. Nikoli ne delimo osebnih podatkov ali fotografij z neznanci na spletu.
2. Preverimo vsako ponudbo za delo – če zveni predobro, da bi bila resnična, je verjetno past.
3. Dela brez pogodbe ne sprejmimo.
4. Bodimo previdni pri novih stikih na internetu.
5. Ne vstopajmo v avtomobile neznancev in vedno povejmo bližnjim, kam gremo.
6. Hrano in pijačo sprejmimo le od ljudi, ki jim res zaupamo.
7. Če začutimo nevarnost – poiščimo pomoč!

Kam po pomoč?

Če sami postanemo žrtev ali spoznamo koga, ki to je, lahko pomagamo:

Slovenska karitas – T: 031 470 151, E: info@karitas.si

Policija – 113

Društvo Ključ – T: 080 17 22 (9.00–13.00)

Anonimna e-prijava na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve

Naša skupna odgovornost

Trgovina z ljudmi je ena najhujših kršitev človekovih pravic. Gre za sodobno obliko suženjstva, ki ga moramo kot družba odločno zavračati.

Naša naloga je, da pomagamo žrtvam, jih poslušamo, jim stojimo ob strani in hkrati ozaveščamo druge.

Samo skupaj – s policijo, državnimi organi, nevladnimi organizacijami in prostovoljci – lahko pretrgamo mreže izkoriščevalcev.

Naj bo Slovenija kraj, kjer je vsak človek varen in kjer ima možnost za dostojno življenje.

Človek, ujet v zlagan sistem: zgodba »Marka« (ime je izmišljeno)

Marko je prišel s Filipinov z velikimi pričakovanji. Obljubljali so mu delo v hotelu, urejeno nastanitev in plačilo, ki bi mu omogočilo pomagati družini doma. Priporočilo je dobil od znanca in v Slovenijo prišel preko agencije za posredovanje dela. Plačal je precejšen znesek – 5.000 evrov, da je sploh lahko prišel.

Ko je prispel, je šlo vse drugače. Namesto dela v hotelu so ga poslali delat k drugemu gostincu, v gostišču na obali, kjer je delal po 16 ur na dan, v slabih pogojih, brez počitka in brez svobode. Potni list so mu odvzeli, nadzirali vsak premik, ga zmerjali in mu grozili, če je zaradi utrujenosti želel prekiniti delo. Plačilo ni bilo takšno, kot so se dogovorili, pogosto je tudi zamujalo, nadure niso bile plačane in jih ni mogel koristiti, delal je vse dni v tednu in ni se smel prosto gibati. V enem letu je samo enkrat zapustil bivalni zabojnik, v katerem je živel. »Prodali so me za 5.000 evrov,« je po poročanju medijev povedal za policijski zapisnik.

Marko ni bil sam. Skupaj z znanci je doživljal strah, prisilo in izkoriščanje – elemente sodobnega suženjstva. Po nočnem pobegu iz gostišča in prijavi policiji je dobil status žrtve trgovine z ljudmi in prejel pomoč. Domov se ne more vrniti, saj nima denarja in poleg tega mora odplačati dolg. Da bi to storil na Filipinih, je nemogoče. Zato je poiskal novo delo v Sloveniji in lahko upamo, da se mu zgodba nikoli več ne bo ponovila.

30. julij – svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi

Po ocenah je danes na svetu okoli **8 milijonov ljudi**, ki so ujeti v trgovino z ljudmi. **Vsak peti med njimi je otrok.** 30. julija, ko obeležujemo **svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi**, so Združeni narodi in mednarodna mreža COATNET pozvali države, naj še tesneje sodelujejo – policija, mejne službe in druge ustanove.

DOBROTA zame pomeni, da drugemu narediš prostor v svojem življenju

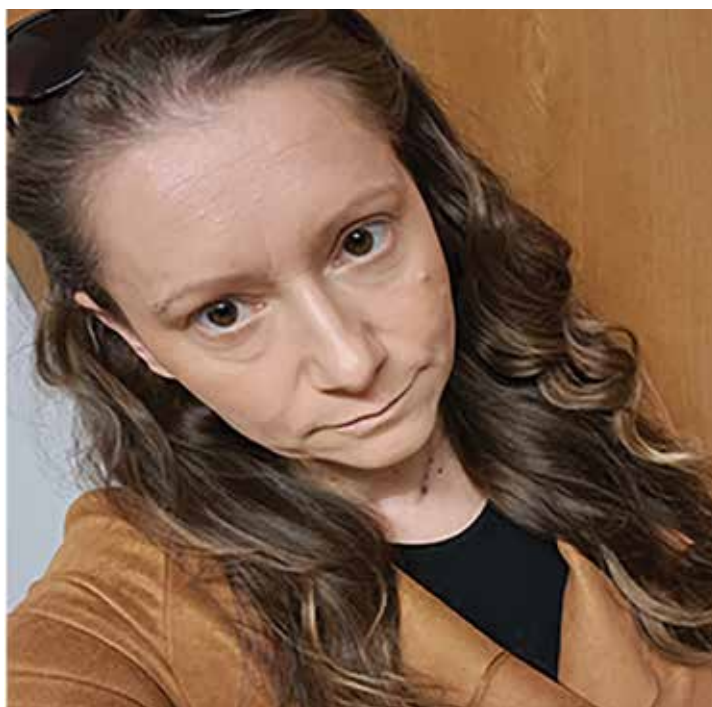
Amra Čaplja

Leta 2006 sem začela delati na Nadškofijski karitas Maribor preko javnih del. Kljub temu da v tistem času še nisem imela slovenskega državljanstva in sem lahko delala le preko delovne vize, so se na Karitas odločili, da me po izteku javnih del zaposlijo naprej. Moja prva zaposlitev je bila na delovnem mestu medicinske sestre v Ambulanti za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja s posvetovalnico, ki deluje pod okriljem Nadškofijske karitas Maribor. Tam sem začela leta 2006 in z istim poslanstvom delam še danes.

Z leti sem pridobivala izkušnje in nadgrajevala svoje znanje, leta 2015 pa sem tudi diplomirala na Fakulteti za zdravstvene vede Maribor – svojo zaključno nalogo sem posvetila prav temi ambulate za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja, saj sem želela poglobiti razumevanje potreb ljudi, ki jim že dolga leta pomagam v praksi.

Le tako se lahko učinkovito razbijejo velike kriminalne družbe, ki s tem služijo denar.

Slovenska karitas je ob tem opozorila, kako zelo pomembno je, da žrtve dobijo **resnično pomoč in podporo**, ki jim lahko povrne dostojanstvo in zdravje. Prav tako pa je ključna preventiva – **osveščanje in varovanje mladih**, ki so zaradi iskanja dela in boljših priložnosti posebej ranljivi.

13

Kako vi vidite vzgojo za ljubezen, dobroto, solidarnost?

Verjamem, da se ljubezen, dobrota in solidarnost najbolj prenašajo z osebnim zgledom. Če živimo te vrednote vsak dan – v odnosih, v jeziku, v tem, kako se odzovemo na stisko drugega –, potem s tem tudi resnično vzgajamo. Gre za odnos do življenja, v katerem je prostor za sočloveka vedno odprt. In ko to postane način življenja, ne potrebujemo velikih besed – ljudje začutijo.

Kakšen je vaš pogled na prihodnost Karitas? Kakšna je vaša vizija Karitas v naslednjih petih letih?

Karitas v prihodnosti vidim kot skupnost, ki ostaja zvesta svojim koreninam, a se pogumno odziva na nove izzive. Pred nami so vprašanja, ki jih pred dvema desetletjema še ni bilo – duševne stiske, osamljenost, digitalna izključenost, staranje družbe. Verjamem, da bomo v prihodnjih letih morali še močnejše graditi mostove: med generacijami, med različnimi družbenimi skupinami, med tistimi, ki lahko dajo, in tistimi, ki potrebujejo. Želim si, da bi Karitas še naprej ohranjala pristnost odnosa in hkrati postajala prostor, kjer se mladi čutijo povabljeni, da soustvarjajo prihodnost sočutne družbe.

Kaj bi radi predali mlajši generaciji sodelavcev v Karitas?

Mlajšim generacijam sodelavcev bi rada predala predvsem zavest, da delo na Karitas ni samo pomoč, ampak način življenja – poslanstvo. Ni vedno

enostavno, a vedno ima smisel. Pomembno je, da ostanemo zvesti malim dejanjem, ki so velikokrat nevidna, a nosijo največjo težo. Da poslušamo, ostajamo prisotni, tudi takrat, ko ni hitrih rešitev. In da se ne bojimo sočutja – ker je prav to tisto, kar spreminja odnose in svet.

14

Kaj vam pomeni beseda dobrota?

Dobrota zame pomeni, da drugemu narediš prostor v svojem življenju – brez preračunavanja, brez pogojev. V njej je moč, ki odpira srca.

Kakšen je vaš čas za sprostitev?

Svoj čas za sprostitev najpogosteje najdem v naravi ali ob dobri knjigi, zelo dragoceni pa so mi tudi trenutki s hčerka in partnerjem – skupni sprehodi, pogovori in drobne skupne radosti, ki napolnijo srce.

Najlepši spomin na delo pri Karitas:

Najlepši spomini, ki jih nosim s seboj iz let na Karitas, niso veliki dogodki, temveč drobni trenutki, ko vidiš, da si s svojo prisotnostjo nekomu pomagal znova občutiti človeško toplino ali vrednost. Ti trenutki se tiho vtisnejo v srce.

Najljubša pesem:

Zelo blizu so mi balkanske pesmi.

Najljubši kraj v Sloveniji:

Slovenija je zelo lepa, tu sem našla svoj dom. Tako da je najljubših krajev več, zelo rada pa se vračam v Izolo – tam me vedno znova prevzame mir, lepota narave in občutek, da je čas lahko tudi počasen in blag.

Najljubša slovenska beseda:

Sočutje. V tej besedi vse, kar želim, da Karitas ostaja: srce, ki vidi in se ne umakne.

GRADIMO MOSTOVE UPANJA

v Soči pri Bovcu

Koordinatorji Mlade karitas Koper

Foto: arhiv Mlada Karitas Koper

V juliju so v Soči pri Bovcu potekala letovanja za otroke, kjer smo skupaj gradili mostove upanja.

Med številnimi gosti smo bili še posebej veseli obiska Deželaka junaka in njegove ekipe, ki so s seboj prinesli veliko dobre volje in sodelovali na Soča ima talent, kjer so otroci in mladi pokazali svoje talente, gostje pa so poskrbeli za pravo režijo. Ob koncu smo se jim vsi zahvalili za vse dobro, kar s svojim delom prinašajo ljudem po vsej Sloveniji.

Program tabora je bil pisan in raznolik. Vsak dan smo ustvarjali v ustvarjalnih in kuharskih delavnicah. Preko projekta Migaj, zdravo uživaj smo izvedli športne aktivnosti, kot je lov na skriti zaklad, športni turnir in športna delavnica. V okviru tega smo pripravili tudi domačo marmelado in limonin sirup, ki sta nas še dodatno razveselila. Poseben dan smo namenili izletu, ko smo se z ladjico Lucijo popeljali po smaragdni Soči, obiskali Tolminski muzej in se ob koncu posladkali z zasluženim sladoledom. Poleg vseh aktivnosti smo imeli tudi vsakodnevno igro o tabornikih, ki nas je učila o odvisnosti od telefona, ter kako lahko preživimo v naravi brez elektronike.

Letovanja so bila čudovita izkušnja, polna toplote, veselja, ustvarjalnosti in povezanosti. Ob koncu smo se naučili, da so prav preprosti trenutki kot skupna igra, pogovor, nasmech in medsebojna pomoč tisti, ki gradijo resnične mostove upanja. Ti mostovi nas bodo spremljali še dolgo po počitnicah in nas spodbujali, da jih gradimo naprej tudi v vsakdanjem življenju.

MLADI se predstavijo

Sem Manca Simončič iz Sevnice, rada preživljam čas v naravi, saj veliko tečem in kolesarim. Sem študentka gradbeništva in trenutno živim v Ljubljani. Obožujem, ko se lahko sama sprehajam po mestu in grem s prijatelji na kosilo.

Prostovoljstvo: S prostovoljstvom sem se prvič srečala pri Young karitas, ko sem z otroki uživala na Rakitni. Letos je bilo to že tretjič zapored!

Hobiji: obožujem bordanje, saj to počne cela družina in so bordanja na Voglu naši zimski družinski izleti

Najljubša hrana: testenine na sto in en način

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Jezersko, ker je narava tam res čudovita

Najljubša pesem: Planeti se vrtijo - Kokosy

Najljubši kotiček, kjer se sprostiš: Doma v viseči mreži, ko imam čas in lahko berem knjige.

Najljubša slovenska beseda: Zima, ker je to moj najljubši čas v letu. Takrat se lahko toplo oblečem in gazim po snegu.

STAREJŠI SO NAM LAHKO VIR NAVDIHA IN POGUMA

Matej Pirnat

»Blagor človeku, ki ni izgubil svojega upanja. Na stare starše in ostarele glejmo kot na priče upanja, ki so sposobne osvetliti pot novim generacijam. Ne zapustimo jih, ampak z njimi sklenimo zavezo ljubezni in molitve.«

papež Leon XIV.

Papeževa misel o upanju in modrosti starih nas opominja, da so starejši in ostareli neprecenljiv vir upanja, ki lahko osvetli pot novim generacijam. Danes, v svetu, ki ga poganjajo individualizem, kult večne mladosti in iskanje popolnosti, pogosto spregledamo tiste, ki so utirali pot pred nami. Besede, naj z njimi sklenemo zavezo ljubezni in molitve, nas spomnijo, da je vsako življenje, ne glede na starost ali zmožnosti, vredno spoštovanja.

Starost: zakladnica modrosti in spominov

Starost ni le obdobje, ko se telo utruja, ampak je čas, ko se izkušnje in modrost prelivajo kot dragocena reka. Starejši niso le prenašalci spominov in tradicij, ampak so živi dokazi, kako preživeti in premagati življenjske izzive. So spomin človeštva. Njihove zgodbe niso le prijetno preživljanje časa, temveč so pomembne lekcije, ki jih ne najdemo v nobeni knjigi ali na spletu. V današnjem svetu, kjer prevladujejo hitrost in instantne rešitve, se pogosto izogibamo soočanju s starostjo, lastno minljivostjo in trpljenjem. Mnogi se obnašajo kot večni najstniki in se trudijo ostati v mladosti. Vendar je to utopično, saj starost prinaša neprecenljive izkušnje in modrost, ki jih lahko pridobimo le s časom.

Pogled upanja, ki preobrazi

Družba, usmerjena v produktivnost in dosežke, pogosto zanemara starejše, ki se lahko počutijo nekoristne ali odvečne. Vendar pa je njihovo življenje, z vsemi vzponi in padci, neprecenljivo. Starejši so nam lahko vir navdiha in poguma, saj nas učijo, da je življenje celosten proces, ki vključuje tudi sprejemanje starosti in njenih izzivov.

Papeževa misel pa ne govori samo o tem, kako gledati na druge, ampak tudi o tem, kako se mi sami soočamo z življenjem. Sprejemanje starosti pomeni prepoznavanje, da je to čas, ko je treba pobirati sadove preteklega dela in se sprijazniti s tem, kar je bilo. Je čas, ko se lahko spravimo s seboj in

DEAMO ZA DOBRO VSEH IN OSTANIMO ZVESTI RESNICI V LJUBEZNI

papež Leon XIV.

vir: Vatican News

Zaradi Jezusa se delijo duhovi

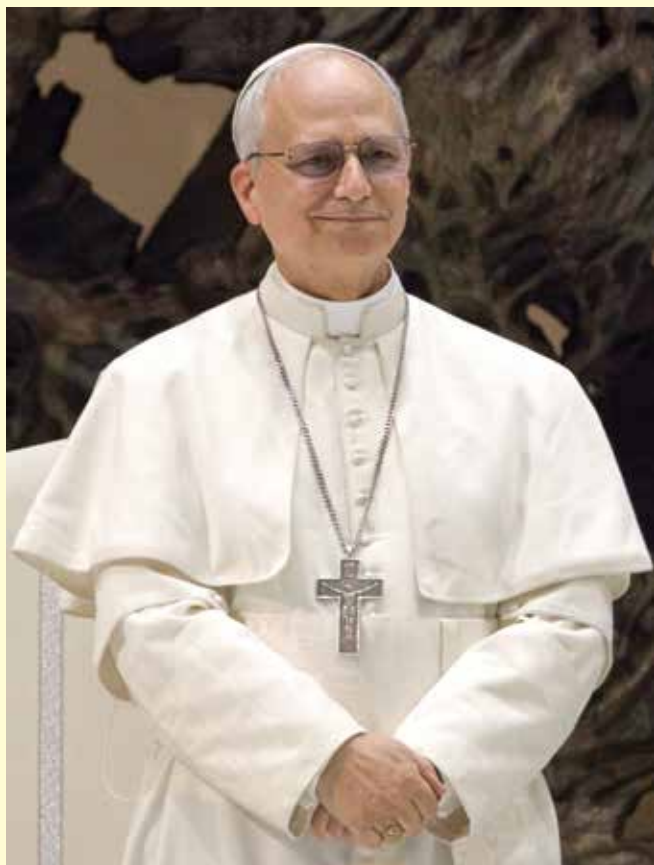
»Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo, in kako želim, da bi se že razplamtel! Moram pa prejeti krst in v kakšni stiski sem, dokler se to ne dopolni. Mislite, da sem prišel prinašat mir na zemljo? Ne, vam rečem, ampak razdeljenost. Odslej bo namreč v eni hiši pet razdeljenih: trije proti dvema in dva proti trem; razdelili se bodo:

*oče proti sinu
in sin proti očetu;
mati proti hčeri
in hči proti materi;
tašča proti svoji snahi
in snaha proti tašči.«*
(Lk 12,49-53)

Danes nam evangelij predstavlja zahtevno besedilo (prim. Lk 12,49-53), v katerem Jezus z močnimi podobami in zelo odkrito svojim učencem pove, da njegovo poslanstvo, pa tudi poslanstvo tistih,

drugimi, popravimo napake ter sprejmemo življenje z vsem, kar prinaša. Upati pomeni, da kljub vsemu ohranjamo vero v dobro in v smisel življenja. Upanje vidi, česar ni več in kar je še pred nami.

Upanje nas uči, da je življenje, četudi polno izzivov, dragocen dar. Ko živimo upanje in smo romarji upanja, pokažemo, da obstaja še druga pot – pot ljubezni, sprave, sprejemanja in zaupanja. Ta pot nas uči, da se kdaj umaknemo iz svojega »jaza«, sprejmemo to, kar nam življenje prinaša, in ga živimo kot dar zase in za druge. Takšno podarjeno življenje se nikoli ne izgubi, saj se vse, kar ovijemo v ljubezen, v ljubezni rodi za večnost. Ne pozabimo, da smo vsi del istega tkanja življenja in da vsaka nit, tudi tista, ki se zdi izrabljena ali šibka, prispeva k celotni lepoti in moči.

ki hodijo za njim, ni tako zelo »rožnato«, ampak je »znamenje, ki se mu nasprotuje« (prim. Lk 2,34).

S temi besedami Gospod vnaprej pove, s čim se bo moral soočiti, ko mu bodo v Jeruzalemu nasprotovali, ga aretirali, žalili, topli, križali; ko bo njegovo sporočilo, čeprav govori o ljubezni in pravičnosti, zavrnjeno; ko se bodo voditelji ljudstva kruto odzvali na njegovo pridiganje. Sicer so mnoge skupnosti, na katere se je evangelist Luka obračal s svojimi spisi, doživljale enako izkušnjo. Kakor nam pripovedujejo Apostolska dela, so bile to mirne skupnosti, ki so kljub svojim omejenostim skušale čim bolje živeti Učiteljevo sporočilo ljubezni (prim. Apd 4,32-33). In vendar so bile preganjane.

Vse to nas spominja, da dobrota ne najde vedno pozitivnega odziva okoli sebe. Nasprotno, včasih tisti, ki jo izkazuje, prav zato, ker njena lepota moti tiste, ki je ne sprejemajo, naleti na ostra nasprotovanja, celo na oblastnost in nasilje. Delovati v skladu z resnico stane, saj na svetu obstajajo tisti, ki izbirajo laž, ter zato, ker hudič, ki to izkorišča, pogosto skuša ovirati delovanje dobrih.

Jezus pa nas vabi, naj se z njegovo pomočjo ne predamo in ne prilagajamo tej miselnosti, ampak še

naprej delamo za naše dobro ter za dobro vseh, tudi tistih, ki nam povzročajo trpljenje. **Vabi nas, naj na nasilje ne odgovarjamo z maščevanjem, ampak ostajamo zvesti resnici v ljubezni.** Mučenci pričujejo o tem s prelitjem svoje krvi za vero, vendar pa jih lahko tudi mi, v različnih okoliščinah in na različne načine, posnemamo.

Pomislimo na primer na ceno, ki jo morajo plačati dobri starši, če želijo dobro vzgajati otroke, v skladu z zdravimi načeli: prej ali slej bodo morali znati izreči kakšen »ne«, kaj popraviti, in to jih bo stalo trpljenja. Enako velja za učitelja, ki želi pravilno izobraziti svoje učence, za strokovnjaka, za redovnika, politika, ki nameravajo pošteno opravljati svoje poslanstvo, ter za vsakogar, ki si prizadeva dosledno, v skladu z nauki evangelija, izvajati svoje odgovornosti.

Sveti Ignacij Antiohijski je glede tega, medtem ko je potoval proti Rimu, kjer je potem pretrpel mučeništvo, kristjanom tega mesta pisal: *»Nočem, da bi bili vseč ljudem, ampak Bogu«* (Pismo Rimljanom, 2,1); dodal je: *»Zame je lepše umreti v Jezusu Kristusu kot kraljevati do konca zemlje«* (ibid, 6,1).

Bratje in sestre, prosimo skupaj Marijo, Kraljico mučencev, naj nam pomaga, da bomo v vseh okoliščinah zvesti in pogumni pričevalci njenega Sina ter bomo podpirali brate in sestre, ki danes trpijo zaradi vere.

Duhovnost za srečanje sodelavcev župnijske Karitas:

Preberite razmišljanje papeža ob odlomku iz Svetega pisma. Skupaj razmislite in si podelite, kdaj ste mora doživeli, da na vaše dobro delo ni bilo pozitivnega odziva, ampak ste morda doživeli tudi nasprotovanja. Razmislite o svojih občutkih ob tem in kako ste se odzvali. Pogovorite se, ali je bil odziv v skladu z napotki papeža.

Vse vaše misli, doživljanje in reakcije položite Mariji v naročje in jo v molitvi prosite za moč pri svojem delu.

koper

MOSTOVE GRADIMO VSE DO KOROŠKE

Marjana Plesničar Jezeršek

18

Tudi letos smo se pred farnim praznikom župnije Prevalje s slikami Umetnikov za Karitas podali na Koroško. V Grošljevi galeriji smo na ogled postavili 30 likovnih del iz jubilejne 30. kolonije Umetniki za Karitas, ki je v letu 2024 pod geslom »Mostovi upanja« potekala na Sinjem vrhu.

Kot vedno so nas Prevaljčani toplo sprejeli in nam pomagali pri postavitvi razstave. Tudi otvoritveni dogodek je bil skrbno načrtovan in lepo izpeljan. Hvala likovni kritičarki Anamariji Stibilj Šajn za slikovito predstavitev avtorjev in njihovih del, hvala župniku Francu Brglezu za pomenljiv nagovor in blagoslov, hvala sestrama Mateji in Barbari Potočnik za čudovit glasbeni nastop ter hvala prostovoljcam in prostovoljcem ŽK Prevalje za pogostitev. Še posebej hvala ge. Jožici Ovnič in g. Jožku Kertu za povabilo in pomoč pri organizaciji dogodka.

Razstava bo na ogled do konca avgusta, vsa zbrana sredstva pa bodo namenjena pomoči ostarelim in bolnim. Povabljeni, da razstavo obiščete in skupaj z nami zgradite kakšen most upanja!

maribor

DVOJNI JUBILEJ NAŠEGA UPOKOJENEGA NADŠKOFA G. KRAMBERGERJA

Anica Horvat

V nedeljo, 29. junija 2025, na praznik apostolov Petra in Pavla, je dvojni jubilej praznoval naš sostanovalec, spoštovani gospod upokojeni nadškof msgr. dr. Franc Kramberger, in sicer 65 let duhovniške službe (diamantni mašnik) ter 45 let škofovstva. Pri dopoldanski maši v Domu smo mu stanovalci čestitali k tema jubilejema z vizitko in šopkom. Takole:

Pozdravljeni, g. diamantni mašnik!

Pred 65 leti je na praznik apostolov Petra in Pavla seme Božjega klica padlo na rodovitna tla, ko ste Gospodu rekli DA. Vaše novomašno geslo: **»Gospod, mene naj vidijo, Tebe naj ljubijo,«** je vodilo skozi vse Vaše življenje. Vemo, spoznavamo, okušamo to Vašo blagost in Vašo vero v usmiljenega in ljubečega Očeta. Vaša moč je v odnosu do Kristusa, Velikega duhovnika, Vodnika in Vzornika. Živite z nami, sredi svoje črede, zgled molitve ste nam, zaupanja in trdne vere. Hvala Vam za to.

Danes pa se Bogu zahvaljujete tudi za 45 let škofovske službe, malo več kot pol življenja! Tistega decembra 1980. leta kot najmlajši škof v Evropi s škofovskim geslom **»Zgodi se tvoja volja!«** Ko ste sprejeli to pastirsko službo in pred 19 leti postali še metropolit, se je ogromno dela in skrbi

zgrnilo na Vas. Vedeli ste, komu pripadate, zato je vse Vaše prizadevanje vodil Sveti Duh. In ob najtežjih dogodkih ste rekli: »Da, Gospod, tvoj sem,« ter spet ponovili: »Zgodi se tvoja volja.«

G. Cvikel je za Vas dejal, da ste kljub vsemu, kar ste v življenju dosegli, zelo skromen človek, vedno dostopen za pogovor. Pa ni treba, da on reče, to vemo še posebej mi, ki z Vami živimo tukaj. Res ste nam zgled ponižnosti, zvestobe, vere, molitve, dobrodušnosti in usmiljenja. Bogu smo neizmerno hvaležni, da Vas ohranja med nami. Čestitke ob Vašem dvojnem jubileju in Gospod naj Vas obilno blagoslavlja. Z najboljšimi željami!

Popoldan ob štirih je bila glavna slovesnost v farni cerkvi sv. Lenarta, ko je ob prisotnosti 27 duhovnikov in še škofa Marjana Turnška mašo daroval metropolit Alojzij Cvikel. Kljub vročemu popoldnevu se je slovesnosti udeležilo ogromno ljudi, župan, ravnatelj in predstavniki občinskega sveta. Pevski zbor se je izredno dobro pripravil na to svečanost. Pred zahvalno pesmijo so si sledili pozdravi župnije, župana in rodne sestre slavljenca. Vsi prisotni smo bili povabljeni na druženje in za bogato obloženo mizo v občinski prostor čez cesto.

Spoštovanemu upokojenemu nadškofu Francu Krambergerju želimo obilnega Božjega blagoslova, naj ga Gospod varuje vsega hudega, naj varuje njegovo življenje.

KOPER

LETOVANJE SOCIALNO OGROŽENIH DRUŽIN KOT PROSTOR VKLJUČEVANJA IN OPOLNOMOČENJA

Franica Grmek

19

Letovanje socialno ogroženih družin, ki se soočajo z različnimi kompleksnimi življenjskimi stiskami, je več kot le oddih – je prostor celostne podpore, vključevanja in krepitev življenjskih moči. Tokrat se je skupaj zbralo osem družin, med katerimi so bile prisotne različne oblike ranljivosti: družine, v katerih se starši soočajo z duševnimi boleznimi, starši ali otroci s hudimi telesnimi boleznimi, družine, ki so izgubile enega od staršev, mame z otroki iz Ukrajine, kjer je oče ostal v domovini, rejniške družine s tremi otroki v stiski ter velike družine, v katerih starši skrbijo za mladostnike s posebnimi potrebami in so pogosto močno izčrpani.

Skupna nit raznolikih zgodb

Čeprav so zgodbe posameznih družin različne, jih povezuje izkušnja ranljivosti, obremenjenosti in pogosto tudi osamljenosti. Starši se soočajo s preveliko odgovornostjo in pomanjkanjem podpore, otroci pa pogosto odraščajo v okolju, kjer je premalo prostora za sproščenost in igro. Letovanje zato prinaša posebno priložnost, da se vsaj za nekaj dni zamenja vsakodnevno okolje, zmanjša občutek izolacije ter doživi skupnost, ki sprejema.

Kot pravi Sveto pismo: »*Drug drugega bremena nosite in tako boste izpolnili Kristusovo postavo*« (Gal 6,2). Ta misel v svojem bistvu povzema namen in smisel skupnega letovanja – delitev življenjskih bremen, solidarnost in medsebojno oporo.

Pomen skupnega bivanja

Bivanje osmih družin v skupnosti omogoča gradnjo vezi, ki so v vsakdanjem življenju pogosto onemogočene zaradi socialne izolacije ali materialne stiske. Otroci v skupnem prostoru pridobijo izkušnjo varnosti, igre in prijateljstva, starši pa občutek, da niso sami. Skupne aktivnosti – ustvarjalne, športne, duhovne in pogovorne – krepijo družinsko povezanost, hkrati pa omogočajo tudi počitek in razbremenitev.

Poseben pomen imajo **skupna opravila**, v kateri so vključeni tako starši kot otroci: priprava mize,

pomoč pri čiščenju, urejanje skupnih prostorov. Ta dejavnost ni zgolj organizacijska potreba, ampak ima pomemben **terapevtski učinek** – krepi občutek odgovornosti, sodelovanja in enakopravnosti, zmanjšuje pasivnost ter spodbuja občutek pripadnosti skupnosti. Otroci in starši pri tem doživijo, da so pomemben del skupine.

Opažanja po več kot 25 letih izkušenj

Kot voditeljica letovanj že več kot 25 let opažam, da se stiske družin v zadnjih letih povečujejo. Vse pogostejše se kažejo apatija, odtujenost in nezadovoljstvo, ki jih pogosto spremlja pomanjkanje upanja. Opazna je tudi izrazita sprememba v načinu preživljanja prostega časa – otroci in starši veliko uporabljajo mobilne telefone, kar včasih zmanjšuje pristne stike, pogovore in doživljanje skupnih trenutkov. Prav zato je toliko bolj dragoceno, ko družine na letovanju vsaj za nekaj časa začutijo moč osebne bližine, skupnih pogovorov in preprostih aktivnosti brez tehnologije. Ob tem pa je izkušnja pokazala, da bi moral imeti *vodja skupine – socialni delavec* – več časa za *individualne razgovore s starši*. Njihove stiske so pogosto zelo kompleksne in

presegajo okvir skupinskih dejavnosti. Prav osebni pogovor v zaupljivem okolju je tisti, ki staršem omogoči, da izrazijo svojo bolečino, poiščejo usmeritev ter začutijo, da jih nekdo resnično sliši in razume.

To je eden ključnih izzivov, ki kažejo na potrebo po dodatni strokovni podpori in večji kadrovski okrepitvi pri takšnih programih.

Vloga socialnega dela

Socialno delo na takšnih letovanjih presega klasično obliko pomoči, saj se dogaja v neposrednem življenjskem prostoru družin. Strokovni delavci s svojo prisotnostjo omogočajo:

- **čustveno podporo**, kjer starši in otroci dobijo prostor za izražanje bolečine in skrbi;
- **normalizacijo izkušenj**, saj uvid, da imajo tudi druge družine podobne izzive, zmanjšuje občutek sramu in stigme;
- **krepitev starševskih kompetenc**, saj so starši vključeni v aktivnosti, ki jih učijo novih veščin pri vzgoji;
- **povezovanje družin**, ki lahko traja tudi po koncu letovanja in pomeni trajnejšo obliko socialne mreže;
- **preventivno delovanje**, saj sproščenost in pozitivne izkušnje zmanjšujejo tveganje za poslabšanje duševnega zdravja.

Zaključek

Letovanje je pokazalo, da se v varnem, sprejemajočem in skupnostnem okolju lahko zgodi pomembna sprememba – družine doživijo trenutke olajšanja, otroci trenutke brezskrbnega otroštva, starši pa moč, da vztrajajo naprej. Socialno delo tukaj ni le strokovna podpora, ampak predvsem človeška bližina, ki gradi mostove upanja.

V skupnem bivanju osmih družin se je uresničila svetopisemska misel: »Njihovo žalovanje sprememnim v veselje, po stiski jih potolažim in razveselim« (Jer 31,13).

To je temeljno poslanstvo letovanj – da v trenutkih krhkosti družine doživijo tolažbo, novo moč in občutek, da so vključene v skupnost, ki jih sprejema.

LJUBLJANA

HOSTEL SLIKARJA BENA NAM NUDI UDOBNO BIVALIŠČE

Ladka Hunjet

Poletni tabor slepih in slabovidnih Slovenije je potekal od petka, 4., do petka, 11. julija 2025. Že tretjič smo bivali v mladinskem hotelu Zavod ARS VIVA v mirnem kraju Podcerkev pri Starem trgu pri Ložu. Zbralo se nas je 35 slepih in slabovidnih ter naših spremljevalcev. Ogledali smo si nove znamenitosti, hodili na sprehode, sprejeli zanimive goste ter si preko Božje besede okrepili duha.

Naša prva gosta sta bila laiška misijonarja Timotej in Jaka, ki sta posnela film o življenju Inuitov v severni Kanadi. Še preden sta odpotovala iz domovine, sta se povezala s tam živečo misijonarko sestro Dorico. Ona ju je tudi uvedla v kulturne in življenjske značilnosti tamkajšnjih prebivalcev. Nepričakovano pa je sestra Dorica zapustila misijon in sta ostala sama. Inuitom sta nudila predvsem moralno in duhovno podporo, vodila bogoslužje,

tudi pogrebne obrede, in domačini so jima zaupali. S seboj sta prinesla debelo bundo, ki človeka obvaruje mraza tudi pri minus 50 stopinjah in smo jo lahko oblekli.

Z navdušenjem smo sprejeli dr. Mitja Ferenc, zgodovinarja in člana glasbene skupine Prifarski muzikanti. Z nami je podelil svoje zanimanje za življenje na Kočevskem, tudi kočevskih Nemcev. Kot član komisije za odkrivanje prikritih grobišč je preživel marsikaj zelo bolečega, zlasti ob Hudi jami. Ima velike zasluge, da je bila v evropskem parlamentu sprejeta Resolucija o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji. Mitja nam je tudi zaigral na kitari in zapel nekaj pesmi Prifarskih muzikantov ter ponarodelih viž, mi pa smo pri petju sodelovali.

Obiskala sta nas Mojca in Danilo iz društva Čmrljica, ki se ukvarja z informiranjem širše javnosti o vlogi opraševalcev na našem planetu. Poleg čebel iz panjev so pomembne tudi divje čebele, čmrlji, ki oprašijo paradižnike, dnevni in nočni metulji ter sršeni. Tudi nekatere vrste čokolade in kave so odvisne od opraševanja.

Nevsakdanjo življenjsko pot je prehodil naš gost Luka. Bil je vojak specialne enote slovenske vojske. Za sprejem v to enoto je moral uspešno prestati zahtevno 12-dnevno psiho-fizično selekcijo. Med drugim je bil na vojaški misiji v nemirnem Afganistanu. V vojski je ostal 16 let, a vedno bolj je občutil nesmisel vsega svojega dela. Našel je pot do Boga. Za letošnjo veliko noč je prejel zakramente svetega krsta, obhajila in birme.

Naša zvesta spremljevalca Ana in Rajko sta približno leto dni preživela kot laiška misijonarja v Braziliji in pomagala salezijankam

v Sao Paulu, kjer deluje tudi slovenska misijonarka s. Metka Kastelic, nekaj mesecev pa sta bila v zvezni državi Parana. Njuno delo je bilo zelo raznovrstno, od poučevanja angleščine, branja, kuharskih delavnic, priprave malic, kosil za zaposlene, priprave obrokov in sob za duhovnike na duhovnih vajah, do vrtnarskih del in obiskov družin otrok. Še sveže popotniške spomine sta rada delila z nami. S seboj sta prinesla kipec Marije iz Apareside in smo ga lahko potipali. Bog jima je po molitvi pokazal, naj se vrnete v Slovenijo.

Operni pevec Jože nam je polepšal poletni večer s svojim dovršenim glasom. Za prvo pesem si je izbral »Škrjanček poje, žvrgoli«. Spremljal ga je pianist Medard. Slišali smo tudi arijo iz opere Gorenjski slavček ter napolitanske operne napeve. Vmes nam je opisal delo opernega zbora in drugih opernih služb. Na koncu smo ob naši harmoniki skupaj z gostom zapeli.

Tudi letos smo na taboru dan začeli s hvalnicami, ki so bile obogatene s petjem. V nedeljo smo se v cerkvi svetega Jurija v Starem trgu pri Ložu skupaj z domačini udeležili svete maše, ki jo je vodil duhovni pomočnik Anton Markelj.

Tokratna pogovorna tema v skupinah je bilo veselje. Pogovarjali smo se o načinih, kako postati sejalci veselja. Uspešen način ohranjanja veselja je tudi ta, da se pošalimo na svoj račun.

Na naših pohodih smo si v vasi Sveta Trojica ogledali veličastno cerkev Svete Trojice, ob kateri nam je zgodovino in sedanje stanje cerkve ter župnije približala gospa Ljudmila, na tamkajšnje orgle pa je občuteno zaigrala naša Petra.

Pred cerkvijo smo lahko potipali impresiven kip Martina Krpana, narejen iz železniških tračnic. Člani Turističnega društva Bloke Leopold, Marjan in

Božo so nam v vlogah cesarja, ministra Gregorja in Martina Krpana predstavili Krpanovo zgodbo. Dopusili so, da smo lahko potipali njihova oblačila in dodatke. Nato smo prehodili del Krpanove poti. Na vrhu so ruševine gradu Nadlišek in cerkev sv. Urha, ki naj bi nastala iz grajske kapele. Okoli cerkve so na lipah nameščene table, kjer lahko preberemo kratek povzetek povesti o Martinu Krpanu.

Ogledali smo si Rakov Škocjan, kraško dolino, po kateri teče reka Rak. Leži med Cerkniškim in Planinskim poljem. Srečno smo prehodili mali naravni most in občudovali velik naravni most s ponorom, ko reka Rak izgine v podzemlje.

Vsako jutro smo se udeležili jutranje telovadbe. Na sprehodih smo spoznavali okolico, se eno popoldne kopali v bloškem jezeru, se vozili s tandemskimi kolesi, igrali show-down, družabne igre in zaplesali ob naših dveh harmonikaših. Imeli smo tudi zelo zanimiv kviz, v katerem smo preizkusili vse svoje sposobnosti.

Prisrčno se zahvaljujemo pokroviteljici taborov Škofijski karitas Ljubljana in njenemu direktorju Marku Čizmanu, ki nas je tudi obiskal, pa Zenonu, ki nam vsako leto pripelje razne uporabne stvari, med drugim tudi mizo za show-down in tandem-ska kolesa, pa odličnim organizatorjem Primožu, Mihaeli in Janini, izvrstni kuharici mami Mileni za sveže pečen domač kruh ter za vse ostale okusne jedi, našim spremljevalkam in spremljevalcem, ki so se vživeli v naš svet slepote in slabovidnosti, ter vsem, ki smo se z njimi srečali in so nas zelo obogatili. Res nam je bilo težko, ko je prišlo dokončno slovo.

TEDEN SRČNIH TRENUTKOV V SONČNI HIŠI

Tjaša Petek

V Sončni hiši v Portorožu smo od 11. do 16. avgusta preživeli nepozaben teden z družinami s področja Škofijske karitas Ljubljana. Družine, ki so letovale z nami, so prišle dobre volje, nasmejane in polne pričakovanj. Skupaj smo ustvarili pogoje, ki so omogočali občutek domačnosti, sprejetosti in varnosti.

Vsako jutro smo z otroki izvajali različne dejavnosti, ki so spodbujale sodelovanje in povezovanje. Medtem so starši imeli čas za pogovor, izmenjavo izkušenj in medsebojno podporo. Ti trenutki so bili dragoceni, saj so bili polni iskrenosti, razumevanja in povezanosti. Dopoldnevi so bili nato namenjeni sprostitvi na plaži, kjer so otroci skakali v vodo, se igrali in kartali.

Po kosilu, ko je sonce bilo najmočnejše, so sledile ustvarjalne delavnice, ki so jih družine z veseljem sprejele. Otroci in starši so skupaj ustvarjali vsak dan. Deklice so ob pomoči mamic in animatorjev z navdušenjem izdelovale pisane broške in unikatne sponke za lase, pri čemer so uporabljale različne materiale, barve in vzorce. S svojimi stvaritvami so krasile kitke, čopke in pričeske. Morsko dno, ki smo ga poustvarili, je bilo polno rib, morskih zvezd, hobotnic in domišljijških bitij. Naši magnetki so postali prava mojstrovina. Nič slabši od tistih iz trgovin. Risali smo tudi na majice, ki so se na koncu spremenile v čudovito razstavo. Na njih so zaživel delfini, dinozavri, rože, izmišljeni liki in motivi iz na-

rave, ki so nas navdihovali na večernih sprehodih. Velik uspeh je požela tudi delavnica izdelovanja zapestnic. Otroci so z veseljem prepletali barvne niti, dodajali perlice in ustvarjali unikatne vzorce, ki so jih ponosno nosili ves teden.

Sredi tedna smo se z ladjico odpravili na izlet do Izole. Medtem ko so valovi zibali plovilo, smo na palubi skupaj z otroki navijali volno, oblikovali cofke in se ob spremljavi kitare smejali, klepetali in peli. Vožnja po morju je bila razburljiva, saj so nas valovi tudi zmočili. Otroci pa so z zanimanjem opazovali galebe, valove in druge ladje. Čas za kopanje v Izoli je prehitro minil, pred odhodom pa smo si privoščili še slasten sladoled.

Popoldnevi so bili namenjeni sprostitvi na plaži. Toplo morje in mehka plaža sta bila popoln prostor za igro in počitek. Otroci so plavali, se igrali v pesku in gradili peščene gradove, starši pa so uživali v soncu in druženju. Vzdušje je bilo sproščeno, polno smeha in otroškega vriskanja.

En večer smo se ob sončnem zahodu odpravili na sprehod do Strunjana. Ob prijetnem klepetu je pot hitro minila. Ta večer smo na nebu opazili celo nekaj utrinkov. V pričakovanju novih smo strmeli v nebo.

Na izlet v Piran smo se odpravili z avtobusom. Ogledali smo si akvarij, se sprehodili po obzidju do cerkve sv. Jurija in obiskali minoritski samostan. Ta dan je z nami preživel tudi Marko Čižman, predsednik Škofijske karitas Ljubljana, ki je s petjem in igranjem na kitaro ustvaril čudovito vzdušje, ki povezovalo vse družine. Dan smo zaključili s sveto mašo, ki jo je daroval Marko Čižman.

Teden smo zaključili z nepozabnim večerom, polnim smeha, glasbe in topline. Pripravili smo zaključni program, v katerem smo obujali najlepše spomine in se medsebojno zahvalili. Ta večer je bil simbol vsega, kar smo v tem tednu doživeli. V ospredju pa je bil prisoten občutek pripadnosti, veselja, srčnosti in tudi rahle otožnosti, ker se je teden tako hitro končal.

Dokazali smo, da lahko tudi družine, ki se med seboj ne poznajo in prihajajo iz različnih narodnostnih okolij, uspešno sobivajo in skupaj preživijo prijetne, sproščene in nepozabne počitnice. Kljub kulturnim razlikam so se med njimi spletle pristne vezi, ki temeljijo na spoštovanju, skupnih doživetjih, kar potrjuje, da raznolikost lahko bogati skupno izkušnjo in ustvarja medkulturno povezanost.

Počitnice v Sončni hiši niso bile le oddih. Bile so priložnost za rast, povezovanje in ustvarjanje dragocenih spominov. V tednu, polnem delavnic, pogovorov, kopanja, sonca in smeha, smo našli nekaj posebnega. Nekaj, na kar se bomo z veseljem spominjali skozi leto. Občutek, da pripadamo, da smo slišani, da znamo uživati v malih stvareh in si napolniti baterije za izzive, ki nas čakajo.

SLOVENSKA KARITAS

BISERI 2025

zbrala: Helena Zevnik Rozman

186 otrok in mladostnikov od 6. pa vse tja 19. leta starosti. Iz vse Slovenije: od Kobilja do Tolmina, od Bele krajine do Solčave, od Ilirske Bistrice do Tržiča, od Cirkulan do Gorenje vasi ... 115 animatorjev, tehnične ekipe in voditeljev, ki so skrbeli, da je vse gladko teklo.

Največja atrakcija je bila nedvomno ogromna napihljiva blazina v morju, ki nikoli ni samevala – vedno je na njej vrvelo vsaj šest mladostnikov ali animatorjev. Na Biserih je ta pripomoček prerastel svoj običajni namen poležavanja in sončenja na vodi. Postal je varno zavetje sredi morja, prostor pristnih pogovorov, začetkov novih prijateljstev in nepozabnih spominov. Od mladih je zahtevala tudi dobro mero vztrajnosti in potrpežljivosti, ko so jo morali s skupnimi močmi napihniti in jo vsak dan tudi pospraviti iz vode. Ko smo pa ob večerih zapuščali plažo, nas je spremljal tiho prisoten občutek upanja in hkrati zaupanja, da bo blazina naslednje jutro še vedno tam.

Karin

Ema je z nekaj besedami na kratko opisala doživetje na Biserih:

»Največja atrakcija so bili jamarji, ki so postavili zip-line.

Na plaži je vedno čas za glasbo.

Otroci so najbolj uživali ob ustvarjanju delavnic.

Gostje so nas neizmerno zabavali s svojimi komentarji.

Vsako jutro so otroci prisluhnili igri, ki je letos vključevala več

kot polovico animatorke zasedbe. Srce Biserov so animatorji, ki živijo za otroke. Jedli smo najbolj okusno hrano. Biseri so neprecenljiva izkušnja.«

Eden najljubših trenutkov za otroke in tudi animatorje je bil gotovo večer na plaži. Kopali smo se do zadnjega, nato pa je sledilo najokusnejše presenečenje – burgerji na plaži! Bili so tako dobri, da smo to ponovili še animatorji. Res drži pregovor, da se na Biserih vedno dobro je – ker je hrana vedno tako okusna in ker je družba vedno tako dobra.

Klara

Na plaži je zmeraj čas za dober pogovor. Mladostniki so imeli kar nekajkrat v dnevu priložnost sodelovati na pogovornih delavnicah in skupaj smo odkrivali tabu teme, se pogovarjali o odraščanju, ljubezni in odnosih. Gostje so mladostnike nagovorili s svojimi zgodbami in jim pokazali, da je v življenju več poti do sreče. Srce Biserov so animatorji, ki darujejo svoj čas za mlade, se pogovarjajo z njimi in jim stojijo ob strani. Jedli smo odlično, saj nas je naša tehnična ekipa razvajala do onemoglosti. Biseri so formativna izkušnja za vsakega, ki jih izkusi.

Zala

Največja atrakcija našega tedna so bili martinčki, ki so jih otroci lovili po plaži. Prav tako je bil na plaži vedno čas za izdelavo zapestnic in brcanje žoge. Gostje so nam predstavili razne kemijske poskuse, z Majo pa smo posneli oddajo za radio Ognjišče. Srce Biserov so animatorji, ki v teden vnesejo energijo, smeh, potrpežljivost in ljubezen.

Nika

Na Biserih sta bila letos največja atrakcija napihljiv kaktus in koš za v vodo, s katerim so se vsi otroci zabavali v nizki vodi. Na plaži se je vedno našel čas za poplesavanje in petje v vodi. Otroci so najbolj uživali ob raznolikih veselih večerih, ki so jih pripravili animatorji. Med nami je bil tudi župnik

Bernard, ki je s svojo vztrajnostjo naučil enega od otrok – na koncu tedna je ta že skakal v visoki vodi in delal salte :)

Neža

Vsak teden na Biserih je unikaten. Našega je zaznamovalo deževno vreme, kar je povzročilo nenehno spreminjanje planov. A kljub temu smo se super prilagajali in stvari so tekle gladko. Animatorji smo se na ta način še bolj povezali in res delovali kot eno. Med nami je bil dva dni tudi duhovnik Gregor Celestina, ki so ga otroci takoj z veseljem sprejeli. Imeli smo sveto mašo, pri kateri nas je opomnil, da je vsak izmed nas dragocen biser.

Rahela

Otroci so najbolj uživali v izdelovanju zapestnic, izdelovali so jih na plaži, med delavnicami, nekateri celo v postelji pred spanjem. Gostje iz IJŠ so nas naučili nekaj malega o kemiji in poskusih, gostja Maja Morela z Radia Ognjišče, pa nam je omogočila, da smo svoje glasove slišali na Sobotni iskrici. Vsako jutro so otroci prisluhnili igri, ki je letos učila o pametni uporabi prostega časa in posledicah po pretirani uporabi socialnih omrežij. Otroci so seveda zelo uživali na morju in nam še med letovanjem zauपालi, da se že veselijo naslednjega leta.

Jošt

mednarodno sodelovanje

Spremebe v življenjih revnih družin

vklučenih v program

Z delom do dostojnega življenja

Jana Lampe

V program **Z delom do dostojnega življenja** so s pomočjo dobrote 844 rednih mesečnih darovalcev iz Slovenije vključeni starši iz 360 revnih družin v Afriki, 21 družin v Albaniji ter 36 na Šrilanki. Izbrane so vedno najranljivejše družine, kjer so otroci ves čas podhranjeni, invalidni ali ne hodijo v šolo, pa bi morali, kjer je mama ostala sama s številnimi otroki, kjer so brez lastne hiške in zemlje ter še druge stiske. Z zasluženim dodatnim evrom ali dvema na dan družina lažje preživi. Večletna podpora plačanemu delu na misijonih je prinesla številne pozitivne učinke in dostojnejše življenje teh revnih družin, ne samo v materialnem smislu – saj si družina lažje kupi hrano, plača šolanje, zdravila in druge potrebščine, popravilo hiše, nakup zemlje –, ampak tudi v socialnem smislu (manj je nasilja v družinah, alkoholizma, družine so lepše sprejete v družbi ipd.). Večina družin, vključenih v delo v Afriki in Albaniji, je s pomočjo akcije **Kupim kozo** prejela tudi domače živali za lažje preživetje. V nadaljevanju sledi nekaj pozitivnih zgodb vključenih družin ter opis zdravstvenih in pedagoških delavcev, katerih plačilo za delo se prav tako podpira na misijonih v Afriki – **plačilo za delo 15 zdravstvenih in 16 pedagoških delavcev.**

Vilma z Madagaskarja ima z možem pet otrok. Najstarejša hči je invalidka, štirje hodijo v šolo. Živijo v preprosti kolibi iz lesa in pokriti s palmovimi listi. Živeli so v veliki revščini. Na misijonu v kraju Ampitafa, kjer deluje misijonar Janez Krmelj, so jo zato vključili v delo. »Hvaležna sem, da lahko delam na misijonu. Zdaj imamo dovolj hrane in otroci lahko hodijo v šolo.«

Francin z Madagaskarja je dobila podporo za delo na misijonu v kraju Mananbondro, kjer deluje misijonar Jani Mesec: *»Imam hčerko Agnes in sem brez moža. Ne morem delati tako kot ostali, ker imam poškodbo noge in se ne morem se premikati. Delati ne morem kaj drugega kot z rokami. Pletem preproge, košarice, klobučke in potem to prodajam. Janez Mesec mi kupi slamo iz projekta, da lahko delam in zaslužim. Odkar sem tukaj v skupini in delam, je sprememba v mojem življenju. Rada sem v tej skupini. Moja hčerka lahko hodi v šolo in sem vesela. Skrbim še za tri otroke, katerih mamica je nedavno umrla. Težko je preživeti. Imam tudi težavo s hiško, saj mi kaplja na glavo.«*

Rémégie v Burundiju, ki dela na misijonu v Rwiasabiju, je dejal: *»Z ženo imava štiri otroke. Bil sem v skrajni revščini, ker nisem imel zemlje za obdelovanje. Zadolževal sem se, ker nisem mogel gledati, da moji otroci trpijo lakoto. Nisem si upal niti pomisliti, kako bom te dolgove vračal. Tedaj se mi je odprla priložnost za delo. Z zaslužkom sem že povrnil dolgove, moji otroci gredo znova v šolo, imamo zdravstveno zavarovanje. Zdaj imamo tudi dobro hrano, ker v združenju pridelujemo šampinjone, ki se dobro prodajo, in zelenjavo. Prejeli smo tudi kozo (iz akcije Kupim kozo). Bog nas je posebej blagoslovil, saj nam je dal same ženske kozje mladiče.«*

Angelika iz Ruande z možem in 6 otroki živi v skromni hiški in imajo majhen kos zemlje. Odkar je dobila delo pri sestrah na misijonu v Musangu, kjer deluje misijonarka s. Anka Burger, se je življenje družine spremenilo. Povedala je: *»Vsi otroci hodijo v šolo, saj jim zdaj lahko plačam šolnino in kupim šolske uniforme. Plačam tudi zdravstveno zavarovanje, kupim hrano in obleko. Dobila sem tudi pujska (iz akcije Kupim kozo), če bo imel mlade, bo to velik finančni prihodek za družino. In seveda nam pomaga pri gnojenju zemlje. Želim si, da bi otroci dokončali šolo in bi lahko zgradili dostojno hišo (blatna). Zahvaljujem se vsem, ki mi pomagajo.«*

Vestina z Madagaskarja je brez moža. Ima pet otrok in skrbi za vnukinjo, ki ji je na porodu umrla mamica. Pri sestrah v kraju Manambodro dela že sedem let. Zdaj lahko vsi otroci hodijo v šolo. Zelo hvaležna je, da lahko dela in zasluži za preživetje družine. Nima nobene zemlje, kjer bi lahko sadila riž in krompir. Imajo skromno hiško iz lesa, krito s slamo, brez stranišča. Želi si, da bi slamnato streho zamenjala s pločevinasti, saj potem ne bi imela skrbi do konca življenja.

29

Lidia iz Ugande sama skrbi za sedem otrok. Imajo hišico iz blata, ne pa zemlje za obdelovanje. Štirje otroci še hodijo v šolo. Zdaj ko dela pri sestrah in zasluži, ima dovolj hrane in otrokom lažje plača šolanje.

Esperance iz Burundija ima z možem 9 otrok. V letu 2017 sta zaradi suše in lakote iz kraja Kirundo v Burundiju pribežala v kraj Ruzo. Bila sta brez vsega, plačevati sta morala najemnino za hiško. V delo na misijonu v Ruzu sta vključena oba. Zelo sta hvaležna, da sta dobila delo pri sestrah in da so jim sestre pomagale tudi zgraditi hišo. Otroci niso več lačni, hodijo v šolo. Zelo hvaležni so tudi za koze, ki so jih prejeli.

Valomo iz Centralnoafriške republike ima ženo in pet otrok, ki prej niso hodili v šolo. Pogosto so bili bolni in brez zdravljenja. Blatna hiška se jim je podirala. S pomočjo dela in zaslužka na misijonu pri usmiljenkah v kraju Safa je oče lahko zgradil novo hišo, otroci so v šoli in imajo zdravila. Ker so dobili kozo, pridelajo več hrane.

Damayanthi s Šrilanke ima dve hčerki in moža. Ena od hčerk ima že otroke in jo je mož zapustil. Zdaj preživlja tudi njih. Zelo ji je bilo težko. Ukvarja se s proizvodnjo domačih začimb, vključno s čilijem, poprom v prahu in različnimi drugimi sestavinami. Z odločnostjo in trdim delom je svoje novo pridobljeno znanje spremenila v majhno, a uspešno podjetje. Vendar to ni bilo dovolj. S slovensko pomočjo je prejela sredstva za naložbo v surovine v večjih količinah in nakup dodatnega mlinčka, ki ji bo omogočil povečanje proizvodne zmogljivosti in učinkovito zadovoljevanje povpraševanja na trgu ter s tem lažje preživetje družine.

V Rwisabiju v Burundiju imajo sestre tudi **vrtec**, ki ga obiskuje okoli 200 otrok. V tem vrtcu se preko programa **Z delom do dostojnega življenja** podpira plačilo za delo dveh vzgojiteljev. Ena je vzgojiteljica **Nshimirimana Esperance**. Ta vrtec je za otroke zelo pomemben. Prednost dajejo ubogim in starši teh otrok se čutijo ovrednotene z dostojanstvom: »Poglej, moj otrok je v vrtcu.« Starši so zelo zadovoljni, saj imajo otroci dobro vzgojo, imajo tudi zelo dobre pedagoške pripomočke in so čisti. Hkrati pa dobijo še malo duhovne vzgoje in lepega vedenja. Otroci se naučijo osnov branja, računanja, petja, plesanja in imajo dobro osnovo za šolo. Starši so zadovoljni tudi, ker otroci v vrtcu dobijo malico.

*»Pri nas na misijonu v kraju **Gramsh Albaniji** sprejemamo tudi žene, ki delajo občasno. To poletje se nam je pridružila **Taibja**, ki ima tri otroke, dve hčeri sta že poročeni. Živi z možem, ki ima malo pokojnino, sama pa pripravlja in peče burek, ki ga pred šolo prodaja za malico, da preživijo. Ker težko hodi, me je prosila za delo med počitnicami. Zaliva vrt in je prav vesela in hvaležna, da malo zasluži.«*
(s. Vida Gerkman)

V sklopu **zdravstvenega centra in porodnišnice v Musango v Ruandi**, ki pokriva območje s preko 9.000 prebivalci in kjer deluje sestra Anka Burger, podpiramo delo dveh zaposlenih. Ena je **medicinska sestra Ishimwe Annie Chanceline**. Opravlja različna dela v centru, od dnevnih pregledov, zdravstvene vzgoje, dela v porodnišnici, večkrat je dežurna tudi ponoči. Z njo se je kvaliteta nujenja oskrbe v zdravstvenem centru, kjer je močno primanjkovalo zdravstvenih delavcev, zelo izboljšala.

NAGRADNA KRIŽANKA

september Simon Dvornik

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 17.9.2025 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali ga sporočite po e- pošti: info@karitas.si

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in kraja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

	OBČUTEK MED OMAMO	PREBIVALEC NASELJA RASOPASNO	INES STADER	TISTI KI ZAKRIVI ZLOČIN		SESALEC IZ REDA ZVERI	IRENA SVETEK	VISOK OBJEKT		... DE JANEIRO	ERIK SATIE	MAJHNE KLOBASE	FINSKO MOŠKO IME	
TRI ENAKE KARTE					DVA, MISS				VODOTOK					ZNAMKA TOVORNJAKOV
RAZVOJ VEČANJE					JE (LATINSKO) PREDEL LJUBLJANE				EDEN VELIKIH MONOTEIZMOV DREVESNI VREČAR					
IGOR SAMOBOR			OKOLJEVARSTV. DOVOLJENJE ŽIVLJENJSKA TEKOČINA				ORGAN VIDA OUT, AVT, IZVEN IGRISČA				MEDMET			
TIP OBLČILA ZA NA GLAVO										EGIPTOVSKI FARAON (IZ ČRK RAMREN)	KUPON VELIKAN IZ NORD. MITOLOG.			
	GESLO MOČVIRNAT STRUPEN PLIN													
EL. SPOROČILO					DOMEN TURK SPOJ MED DVEMA KOVINAMA			DRŽAVA V AZIJI PETER POLES					NERD. SLO. IGRALEC ŠUGMAN	TRAJNICA, DEŽEN
IVAN SRVEC			ELDA VILER GLASBENIK ŠERKEZI				POLITIČNA STRANKA, ORGANIZACIJA POSUŠENA TRAVA							
ANA, ANČKA						SIMON PEGG INGRID SLAVEC			MAČKA (LJUBKOVALNO) LIHO, UŠESA PO PRELEŠKO					
KLIC, POZIV				ODŽAGAN KOS DEBLA ŽIVLJENJSKA ENERGIJA				2. PLANET NAŠEGA OSONČJA TIP TELOVADBE						
MESTNA ČETRT IVAN CANKAR					PLANET Z OBROČ							NINA NOVAK MARKO VOZELI		
MESTO V NEMČIJI (HEGAU)						SESTAVNI DEL HARMONIKE					LUČAJ			
	NETWORK ADVERTISING INITIATIVE					AFRIŠKO MOŠKO IME					VITA JAGRIČ			

Geslo avgustovske nagradne križanke: ZNAMENJE UPANJA

Nagrade: 1. nagrada: skodelica za kavo za na pot

Nagrajenci: 1. nagrada: Jošta Terbižan, Ajdovščina

2. nagrada: Karmen Avsec, Črnuče

3. nagrada: Tomaž Volgemut, Vodice

2. nagrada: majica Karitas

3. nagrada: kemični svinčnik Karitas

Ob koncu poletja se je v Sočo odpravilo 18 mladih iz Mlade karitas Koper na izobraževalno-delovne počitnice. Prav gotovo nam bodo pripravili kaj zanimivega.

V organizaciji Škofijske karitas Celje so izvedli več skupin Počitniškega varstva v Vrbju in Celju, tudi za otroke s posebnimi potrebami, ki ga je sofinanciralo MDDSZ.

V petih tednih se je na Počitnicah Biserov zvrstilo 186 otrok in mladostnikov iz vse Slovenije, ki so uživali v morskih in drugih aktivnostih skupaj z 115 animatorji.

Na svetoletnem romanju Nadškofijske karitas Maribor v mariborsko stolnico se je zbralo več kot 300 sodelavcev in prostovoljcev Karitas.

QR koda za dostop do
žarko dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

